

LOJİSTİK UYGULAMALARI VE ARAŞTIRMALARI MERKEZİ

2014 Yılı: 3. Çeyrek Sonuçları

Temmuz-Eylül, 2014: Gerçekleşmeler

Ekim-Aralık, 2014: Beklentiler

Ekim, 2014

ÇALIŞMA EKİBİ

Bülent TANLA (Danışman)

Prof. Dr. Okan TUNA (Koordinatör)

Tuğba GÜNGÖR (Veri Toplama ve Raporlama)

Öğr. Gör. Aysun AKPOLAT (Veri Toplama Formu Geliştirme)

İÇİNDEKİLER

YÖNETİCİ ÖZETİ	1
1. GİRİŞ	4
2. ARAŞTIRMANIN KÜNYESİ	5
2.1. Araştırmanın Genel Tanımı	5
2.2. Araştırmanın Kapsamı ve Veri Toplama Formu	5
2.3. Veri Toplama Yöntemi ve Örneklemen Tanımlanması	6
3. ARAŞTIRMANIN TEMEL BULGULARI	7
3.1. 2014 YILI İKİNCİ ÇEYREK GERÇEKLEŞMELERİ (TEMMUZ-EYLÜL, 2014).....	7
3.1.1. Lojistik Sektörünün Temel Faaliyet Alanları.....	7
3.1.2. Lojistik Sektöründe Kullanılan Ulaştırma Modları	9
3.1.3. Lojistik Sektöründe Hizmet Verilen Sektörler	10
3.1.4. Lojistik Sektöründe Rekabet Düzeyleri	12
3.1.5. Kamu ve Kamuoyunun Lojistik Sektörüne Bakışı	14
3.1.6. Lojistik Sektöründeki İşbirliği Düzeyi.....	17
3.1.7. Lojistik Sektörüne Güven Düzeyi.....	18
3.1.8. Lojistik Sektörünün Sorunları	21
3.1.9. Lojistik Sektörü Çalışan Sayısı.....	22
3.1.10. Yurtdışı Lojistik Hizmetleri Ciro İçindeki Payı	23
3.2. BEKLENTİLER (EKİM-ARALIK, 2014)	24
3.2.1. Lojistik Sektöründe Yabancı Sermaye Yatırımı Beklentisi	24
3.2.2. Lojistik Sektöründe Büyüme Beklentisi.....	26
3.2.3. Lojistik Sektöründe Yatırım Planlaması.....	27
3.2.4. Lojistik Sektörünün Kamudan Beklentileri.....	29
3.2.5. Lojistik Sektörünün Yeni Çalışan İstihdamı	31
3.2.6. Türkiye'nin 2023 Yılı Hedefleri	32
3.2.6.1. 500 Milyar Dolar İhracat Hedefi Değerlendirmesi.....	32
3.2.6.2. 500 Milyar Dış Ticaret Hedefine Yönelik Tedbir Alma Düzeyi	33
3.2.7. 2014 Yılı Lojistik Sektörü Büyüklüğü Tahmini	34
EK – 1: ARAŞTIRMAYA CEVAP VEREN İŞLETMELERİN LİSTESİ.....	35

YÖNETİCİ ÖZETİ

GENEL

- Lojistik Sektöründe Eğilimler Araştırması her üç ayda bir (çeyrek) lojistik sektörü üst düzey yöneticilerine yönelik olarak yapılan ve “gerçekleşmeler”/“beklentiler” kapsamında sonuçları kamuoyu ile paylaşılan bir araştırmadır. Bu anlamda, lojistik sektörünün barometresi olarak hareket etmektedir.
- 2014 yılı 3. Çeyrek sonuçları; Temmuz-Ağustos-Eylül 2014 yılı gerçekleştirmelerini ve Ekim-Kasım-Aralık 2014 yılı beklentilerini yansıtmaktadır.
- Araştırma kapsamında yargısal olarak belirlenen anakütlenin %15’lik oranına ulaşılmıştır.

GERÇEKLEŞMELER (Temmuz-Eylül 2014)

- “Yurt dışı taşımacılık” faaliyeti, lojistik işletmelerin en fazla (%77,0) gerçekleştirdiği fonksiyon olarak gözlenmektedir.
- Ulaştırma faaliyetleri içerisinde, Türkiye’nin mevcut yapısıyla örtüşeceği gibi, “karayolu taşımacılığı” lojistik işletmeler tarafından yoğunlukla (%77,0) gerçekleştirilmektedir.
- Lojistik işletmelerinin yoğunlukla hizmet verdiği sektörlerin, “Gıda (%73,8)”, Tekstil (%70,5)”, ve “Otomotiv yan sanayi (%67,2)” olduğu tespit edilmiştir.
- Araştırmaya katılan yöneticilerin %68,9’luk bir oranı; lojistik sektörde fiyat rekabetinin “yüksek” olduğuna yönelik bir değerlendirme yapmışlardır. Diğer taraftan; hizmet kalitesi (%60,7) ve servis hızı (%60,7) rekabetinin ise “orta” düzeyde olduğu düşünülmektedir.
- Araştırmaya katılan yöneticilerin, %14,8 gibi çok düşük bir oranı kamunun lojistik sektörünü “doğru bildiğini” düşündüğünü ifade etmektedir. Diğer taraftan, araştırmaya katılan yöneticilerin, %8,2 gibi bir oranı kamuoyunun lojistik sektörünü “doğru bildiğini” ifade ettiği gözlenmektedir. Ortaya çıkan sonuçlar, bir önceki çeyrek sonuçları ile uyumlu gözükmemektedir.

- Araştırmaya katılan yöneticilerin, işletmeler arası bilgi alışverişinin (%86,9) ve işbirliğinin (%75,4) olduğu konusunda değerlendirme yaptığı gözlenmektedir.
- Araştırmaya katılan yöneticilerin, %47,5'i hizmet verdikleri işletmelerin sektöre güven duygusunun “orta” düzeyde olduğunu belirtmektedirler. Bir önceki çeyrek sonuçları ile uyumlu bir sonuç olduğu gözlenmektedir.
- Lojistik sektöründe en önemli temel sorunlar; “fiyat odaklı rekabet (%80,3)”, “kalifiye insan kaynağı (%54,1)” ve “mevzuat eksiklikleri (%27,9)” olarak katılımcılar tarafından ifade edilmiştir.
- Araştırmaya katılan yöneticilerin %37,7'lik bir oranı; geçtiğimiz üç aylık dönemde (Nisan-Mayıs-Haziran) geçen yılın aynı dönemine göre firmalarında beyaz yakalı çalışan sayısının “arttığını”, ifade etmişlerdir.
- Araştırmaya katılan firmaların %53'lük oranı, yurtdışı lojistik hizmetlerinin ciro içindeki payının %80 ve üzerinde olduğunu belirtmektedirler.

BEKLENTİLER (Ekim-Aralık 2014)

- Araştırmaya katılan yöneticilerin %52,5'i yabancı sermaye yatırımlarının aynı seviyede kalacağını beyan etmektedir.
- Araştırmaya katılan yöneticilerin, “sektörün değişmeyeceğini” düşünenlerin oranı %47,5 oranında olmasına rağmen; “büyüyecek” diyen yöneticilerin %36,1 gibi bir oranla geçen çeyreğe göre %7,4 arttığı karşımıza çıkmaktadır.
- Lojistik sektörü yöneticilerine, önümüzdeki 3 ay içerisinde lojistik sektöründe yatırım yapmayı planlayıp planlamadıkları sorulmuş ve %59'dan “hayır” yanıtı alınmıştır.
- Lojistik sektörünün kamudan beklentileri anlamında; “mevzuat düzenlemeleri” (%75,4), “denetim ve standartlaşmanın sağlanması” (%63,9) ve “altyapı sorunlarının çözümü” (%50,8) öncelikli olarak ortaya çıkmıştır.
- Araştırmaya katılan yöneticilerin %50,8'lik bir oranı; önümüzdeki 3 aylık dönemde (Ekim-Kasım-Aralık) firmaları bünyesinde yeni çalışan istihdam edeceklerini ifade etmişlerdir.

- Araştırmaya katılan yöneticilerin %50,8'i, 2023 yılı 500 milyar Dolar ihracat hedefinin “gerçekçi olmadığını” düşünüyor, %36,1'lik oranı ise belirlenen hedeflerin “gerçekçi” olduğunu değerlendiriyor.
- Lojistik firmalarının %60,7'si, dış ticaret hedeflerine yönelik tedbir aldığını belirtirken, %23'lük oranı herhangi bir tedbir almadığını söylemektedir.

1. GİRİŞ

BLMYO Lojistik Uygulamaları ve Araştırmaları Merkezi (BLUARM) tarafından hayata geçirilen “Lojistik Sektöründe Eğilimler Araştırması” uzamsal bir çalışma olup, her üç ayda bir tekrarlanmakta ve dönemler içerisinde farklı bakışların analiz edilmesine olanak sağlamaktadır. Bu rapor, lojistik sektör temsilcilerimizin karar verme süreçlerinde önemli bir eksikliği dolduran, kamunun ilgili kademelerine bilimsel anlamda doğru verilerin aktarılmasını sağlayan ve kamuoyu oluşturma anlamında da sağlıklı bir altyapı oluşturan bir unsur olarak değerlendirilmelidir. “Lojistik Sektöründe Eğilimler Araştırması”, Beykoz Lojistik Meslek Yüksekokulu’nun beş yılı aşan birikim sonucunda ortaya çıkan bir tecrübenin yansıması olarak da ele alınabilir. Lojistik sektörünün araştırma konusundaki önemli eksikliğini kapatması beklenen bu çalışma her üç ayda bir tekrarlanarak önemli bir referans kaynak olma yönünde hızla ilerlemektedir.

Elinizde tuttuğunuz bu rapor, 2014 yılı 3. Çeyrek sonuçları, sizlerin değerlendirilmesine sunulmaktadır. Değerlendirme; gerçekleştirmeler ve beklentiler olmak üzere iki ana kategori üzerinden gerçekleştirilmiştir. Gerçekleştirmeler, 2014 yılının Temmuz-Ağustos-Eylül aylarını içermektedir. Beklentiler ise, 2014 yılının Ekim-Kasım-Aralık ayları kapsamında ele alınmıştır.

2. ARAŞTIRMANIN KÜNYESİ

2.1. Araştırmanın Genel Tanımı

Bu rapora esas olan araştırma, BLMYO Lojistik Uygulamaları ve Araştırmaları Merkezi tarafından 19 Eylül - 31 Ekim 2014 tarihlerinde gerçekleştirilmiştir. Araştırma kapsamında, UTİKAD (Uluslararası Taşımacılık ve Lojistik Hizmet Üretenleri Derneği) kayıtlı üyeleri öncelikli olmak kaydıyla yargısal olarak tanımlanmış 400 işletmeden oluşan bir veritabanının %15'lik örneklem büyüklüğüne posta ve internet tabanlı olarak ulaşılmıştır.

BLMYO Lojistik Uygulamaları ve Araştırmaları Merkezi (BLUARM)'nin "lojistik sektöründe eğilimler" temasına yönelik olarak belirlenmiş "gerçekleşmeler" ve "beklentiler" üst düzey yöneticilerin değerlendirmeleri sonucu ortaya konulmuştur. Görüşme yapılan tüm işletme/kurumların üst düzey yöneticilerinin anketi yanıtladığı konusunda bir kontrol sorusu sorularak teyit alınmıştır.

2.2. Araştırmanın Kapsamı ve Veri Toplama Formu

Araştırma, lojistik sektöründe gerçekleşmeleri ve beklentileri içermektedir. Bu kapsamda, 19 farklı soru hazırlanmış ve lojistik sektörünün üst düzey yöneticilerinin değerlendirilmesine sunulmuştur. 19 sorunun 2 tanesi açık uçlu diğerleri ise kapalı uçlu olarak hazırlanmıştır. 2014 yılının 2. Çeyrek raporundan farklı olarak "Türkiye'nin 2023 yılı hedefleri kapsamında ihracat hedefinin değerlendirilmesi ve buna yönelik tedbirlerin alınıp alınmadığı" ve "2014 yılı sonu lojistik sektörünün ciro anlamındaki büyüklüğü ile firmaların yurtdışı lojistik hizmetlerinin ciro içindeki payı" ile ilgili dört yeni soru eklenmiştir.

2.3. Veri Toplama Yöntemi ve Örneklemen Tanımlanması

BLMYO Lojistik Uygulamaları ve Araştırmaları Merkezi tarafından UTİKAD (Uluslararası Taşımacılık ve Lojistik Hizmet Üretenleri Derneği) kayıtlı üyeleri öncelikli olmak kaydıyla yargısal olarak oluşturulmuş 400 işletmeden oluşan bir veritabanına her üç aylık dönemin (çeyrek) ortasında anket uygulanmakta ve değerlendirme son ay içerisinde yapılarak kamuoyuna sunulmaktadır. 2014 yılına ilişkin sonuç yayımlama dönemleri aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

Sonuç Yayımlama Dönemlerinin Tanımlanması (2014)

2014 Yılı Sonuçlar	Yayın Tarihi	Referans Dönem: Gerçekleşmeler	Referans Dönem: Beklentiler
1. Çeyrek	31 Mart 2014	(Ocak-Mart 2014)	(Nisan-Haziran 2014)
2. Çeyrek	30 Haziran 2014	(Nisan-Haziran 2014)	(Temmuz-Eylül 2014)
3. Çeyrek	30 Eylül 2014	(Temmuz-Eylül 2014)	(Ekim-Aralık 2014)
4. Çeyrek	31 Aralık 2014	(Ekim-Aralık 2014)	(Ocak-Mart 2015)

Rapora esas olan araştırma, 400 işletmenin tümüne posta ve internet yoluyla iletilmiş ve %15 oranında bir temsil oranı örneklem olarak elde edilmiştir. Bu ve bir önceki araştırmanın katılım oranları aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

Araştırma Dönemi	n	Anakütleyi Temsil Oranı (%)
4. Çeyrek (Ekim-Aralık, 2013)	40	%10
1. Çeyrek (Ocak-Mart, 2014)	64	%16
2. Çeyrek (Nisan-Haziran, 2014)	66	%16,5
3. Çeyrek (Temmuz- Ağustos, 2014)	61	%15

Araştırmaya cevap veren işletmelerin listesi ise **Ek 1’de** yer almaktadır.

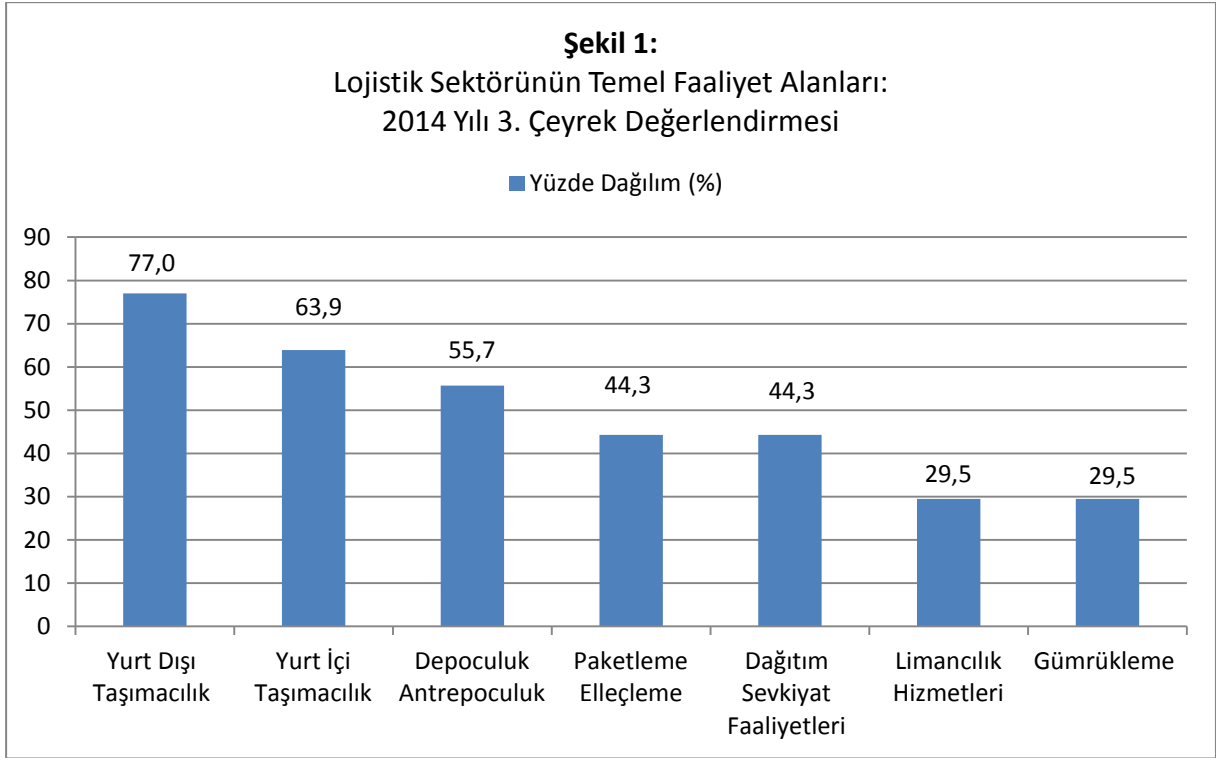
3. ARAŞTIRMANIN TEMEL BULGULARI

3.1. 2014 YILI İKİNCİ ÇEYREK GERÇEKLEŞMELERİ (TEMMUZ-EYLÜL, 2014)

Lojistik sektörünün 2014 yılı Temmuz-Ağustos-Eylül aylarına ilişkin gerçekleştirmeleri aşağıda açıklanmaktadır.

3.1.1. Lojistik Sektörünün Temel Faaliyet Alanları

Lojistik işletmelerinin sundukları lojistik hizmetlerin çeşitliliği 2014 yılının üçüncü çeyreğinde de devam etmiştir (Bkz Şekil 1). “Yurt dışı taşımacılık” faaliyeti, işletmelerin en fazla (%77,0) gerçekleştirdiği fonksiyon olarak gözlenmektedir. “yurt içi taşımacılık (%63,9)”, “depoculuk/antrepoculuk (%55,7)” ve “paketleme/elleçleme (%44,3)” gibi faaliyetlerin bu çeyrekte de yoğunlukları yüksek olarak gözlenmiştir.

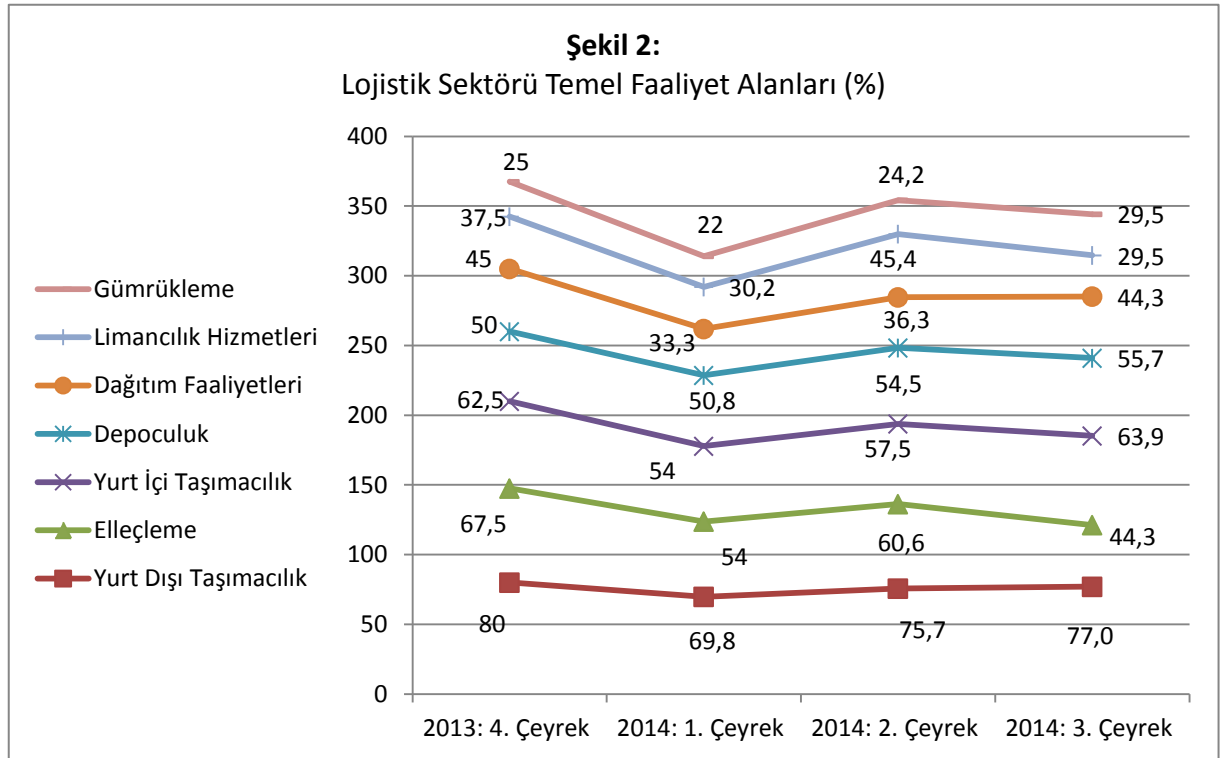

Tablo 1: Lojistik Sektörünün Temel Faaliyet Alanları: Karşılaştırmalı Tablo*

Faaliyet Alanları	2013: 4. Çeyrek (%)	2014: 1. Çeyrek (%)	2014: 2. Çeyrek (%)	2014: 3. Çeyrek (%)
Yurt Dışı Taşımacılık	80,0	69,8	75,7	77,0
Elleçleme	67,5	54,0	60,6	44,3
Yurt İçi Taşımacılık	62,5	54,0	57,5	63,9
Depoculuk	50,0	50,8	54,5	55,7
Dağıtım Faaliyetleri	45,0	33,3	36,3	44,3
Limancılık Hizmetleri	37,5	30,2	45,4	29,5
Gümrükleme	25,0	22,0	24,2	29,5

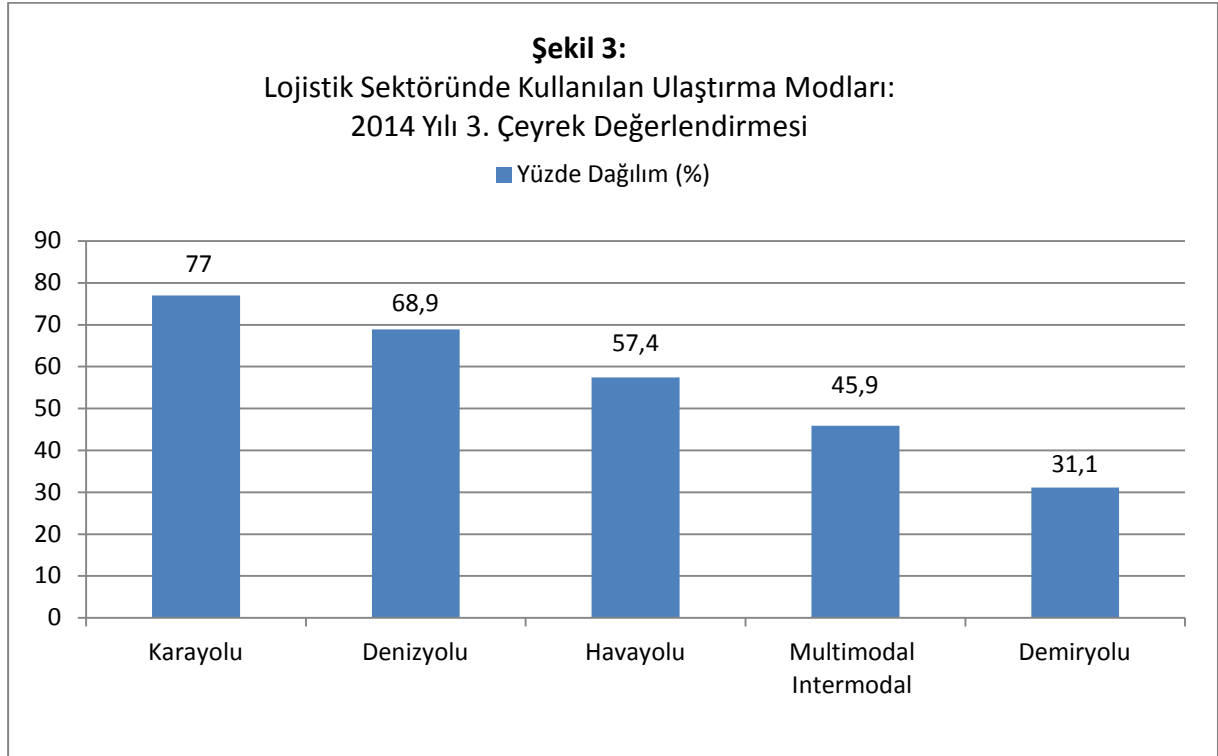
*Birden fazla şık işaretlendiği için toplam %100'ü aşmaktadır.

2014 yılının ikinci çeyreği itibariyle Türkiye’de faaliyet gösteren lojistik işletmelerinin, lojistik faaliyetler anlamında önemli bir çeşitlendirme sağladığı ve bunun da sürdürülebilir olduğu gözlenmektedir. Nitekim 2014 yılının ikinci çeyrek sonuçları da bunu kanıtlar niteliktedir.

3.1.2. Lojistik Sektöründe Kullanılan Ulaştırma Modları

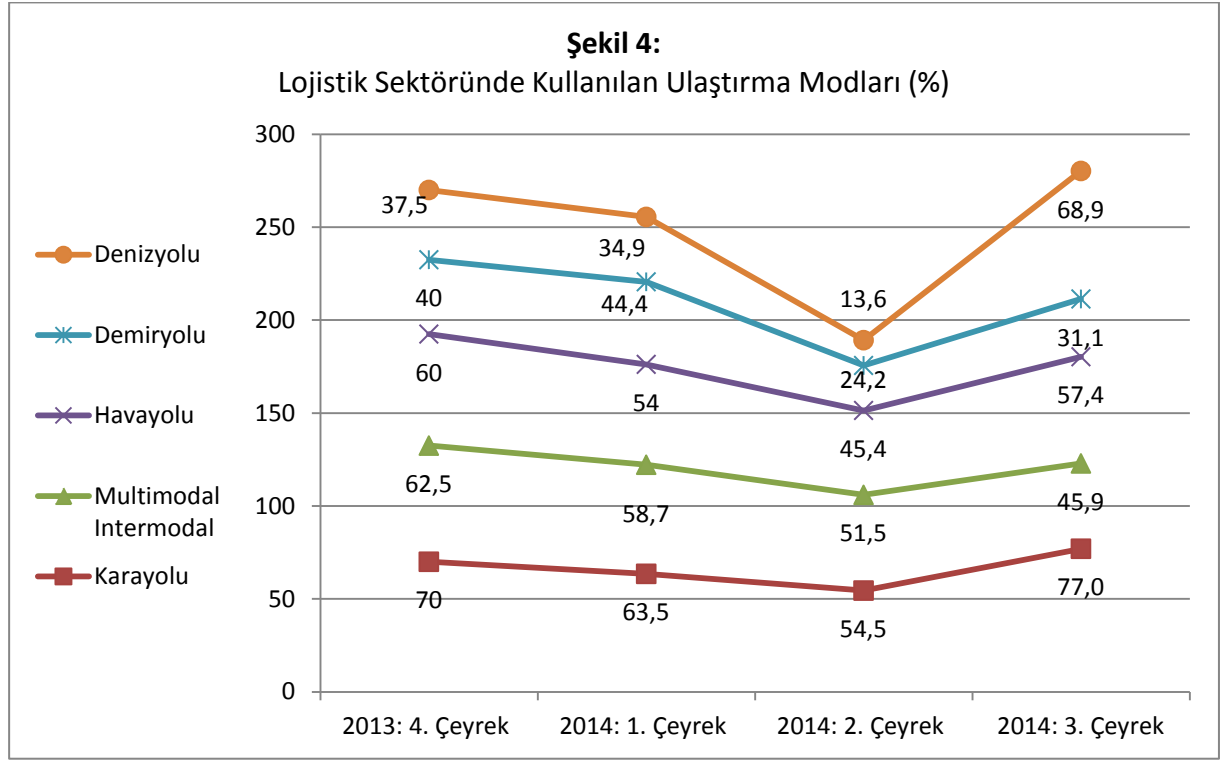
2014 yılının üçüncü çeyrek sonuçlarına göre, ulaştırma faaliyetleri içerisinde, Türkiye'nin mevcut yapısıyla örtüşeceği gibi, "karayolu taşımacılığı" lojistik işletmeler tarafından yoğunlukla (%77,0) gerçekleştirilmektedir (Bkz Şekil 3). Diğer taraftan, "denizyolu taşımacılığı" 2014 yılı ikinci çeyrek sonuçlarına göre %55,3 oranında artış göstermiştir. "Havayolu taşımacılığı" ise ikinci çeyreğe göre %12 oranında artmıştır. (Bkz. Tablo 2).

Tablo 2: Lojistik Sektöründe Kullanılan Ulaştırma Modları: Karşılaştırmalı Tablo*

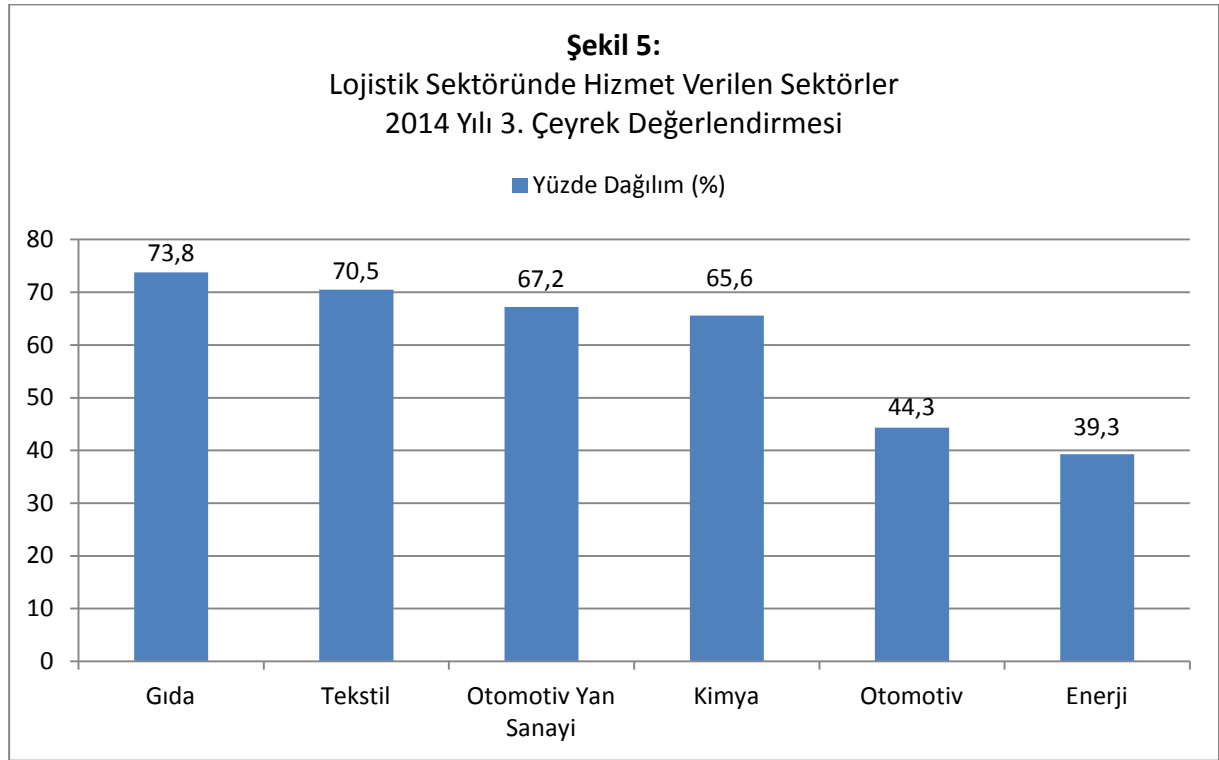
Ulaştırma Hizmetleri	2013: 4. Çeyrek (%)	2014: 1. Çeyrek (%)	2014: 2. Çeyrek (%)	2014: 3. Çeyrek (%)
Karayolu	70,0	63,5	54,5	77,0
Multimodal/Intermodal	62,5	58,7	51,5	45,9
Havayolu	60,0	54,0	45,4	57,4
Demiryolu	40,0	44,4	24,2	31,1
Denizyolu	37,5	34,9	13,6	68,9

*Birden fazla şık işaretlendiği için toplam %100'ü aşmaktadır.

3.1.3. Lojistik Sektöründe Hizmet Verilen Sektörler

Lojistik işletmelerinin hizmet verdiği sektörlerin, 2014 yılının üçüncü çeyreğinde, en fazla hizmet verilen sektörler; “Gıda (%73,8)”, “Tekstil (%70,5)”, “Otomotiv yan sanayi (%67,2)” ve “Kimya (%65,6)” olarak gözlenmektedir (Şekil 5).

Diğer taraftan, 2014 yılının ikinci çeyreği ile karşılaştırıldığında, enerji sektörüne yönelik verilen hizmetin aynı kaldığı ama diğer sektördeki hizmet oranlarının arttığı gözlenmektedir (Bkz. Tablo 3).

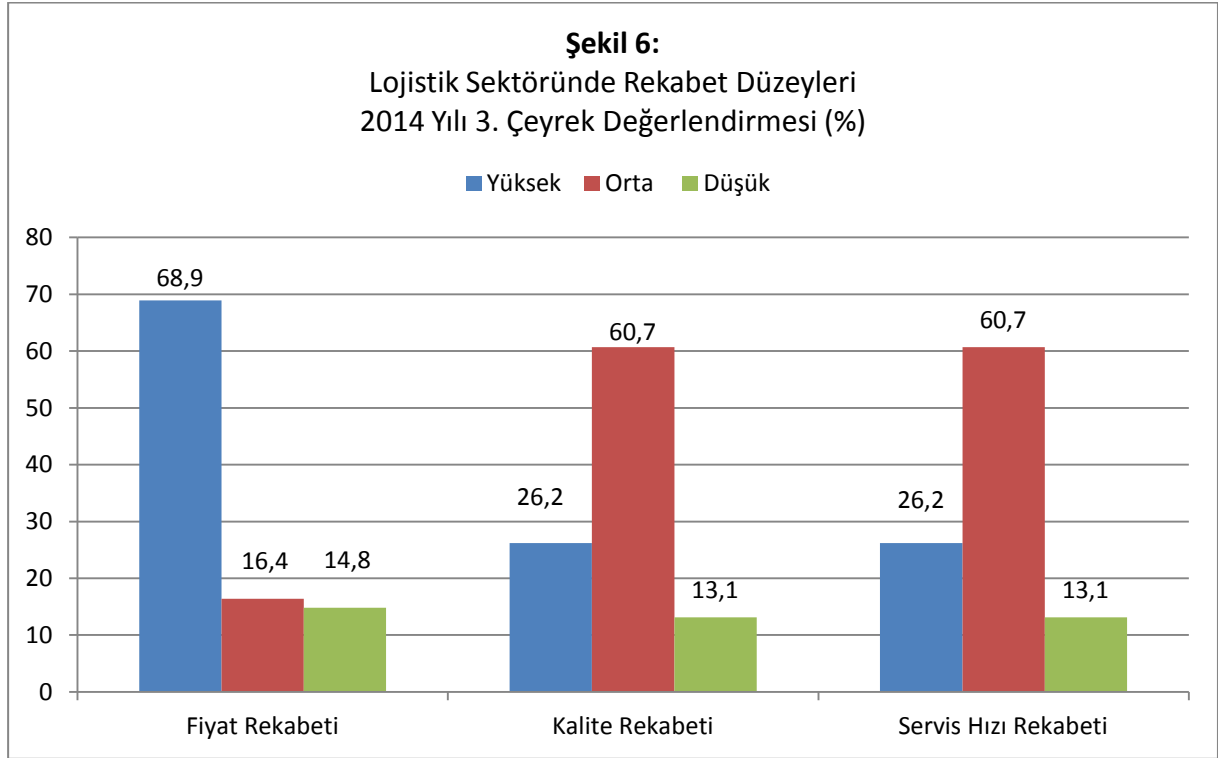
Tablo 3: Lojistik Sektöründe Hizmet Verilen Sektörler: Karşılaştırmalı Tablo

Hizmet Verilen Sektörler	2013: 4. Çeyrek (%)	2014: 1. Çeyrek (%)	2014: 2. Çeyrek (%)	2014: 3.Çeyrek (%)
Tekstil	77,5	68,3	68,1	70,5
Gıda	60,0	69,8	60,6	73,8
Otomotiv Yan Sanayi	60,0	65,1	59,0	67,2
Kimya	57,5	76,2	56,0	65,6
Otomotiv	50,0	58,7	40,9	44,3
Enerji	45,0	47,6	39,3	39,3

*Birden fazla şık işaretlendiği için toplam %100'ü aşmaktadır.

3.1.4. Lojistik Sektöründe Rekabet Düzeyleri

Araştırmaya katılan yöneticilerin %68,9'luk bir oranı; lojistik sektörde fiyat rekabetinin “yüksek” olduğuna yönelik bir değerlendirme yapmışlardır. Diğer taraftan; hizmet kalitesi (%60,7) ve servis hızı (%60,7) rekabetinin ise “orta” düzeyde olduğu da düşünülmektedir. (Bkz. Şekil 6).

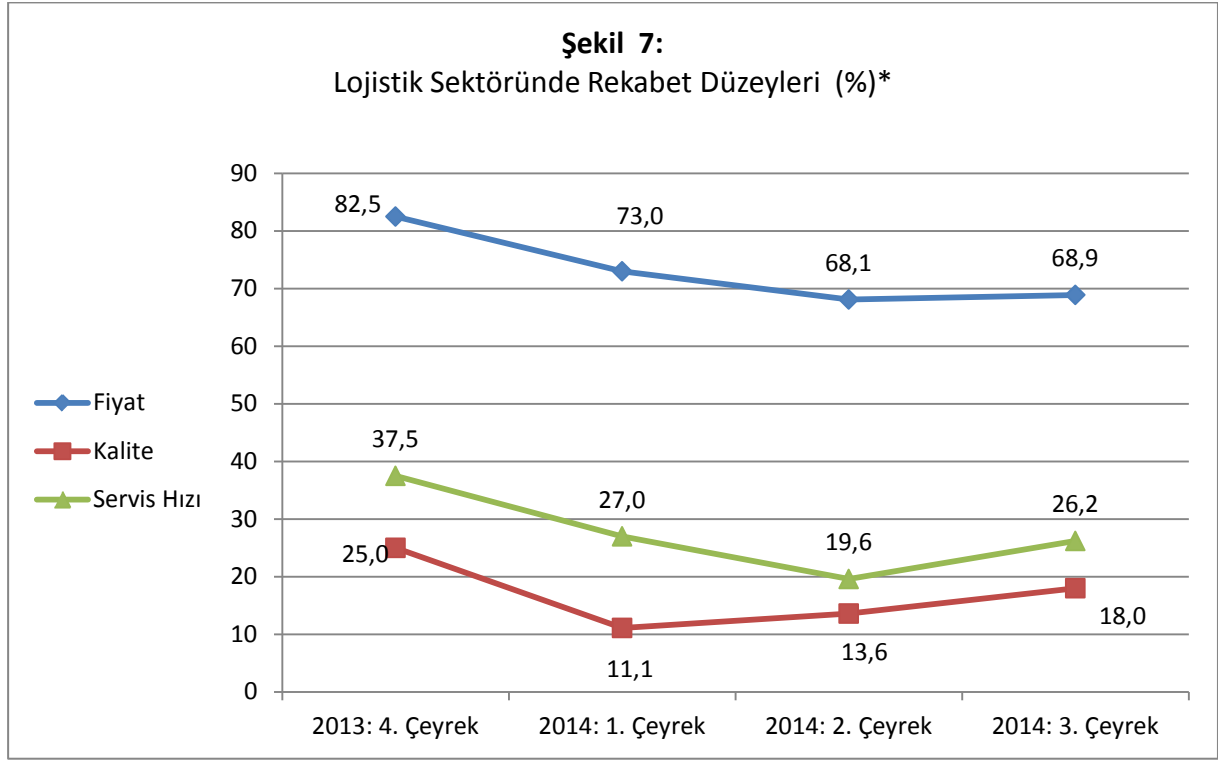
2014 yılının 2. Çeyrek sonuçları ile karşılaştırıldığında, fiyat, kalite ve servis hızı rekabetinin “yüksek” olarak tanımlanan düzeyinin yükseldiği, “servis hızı” rekabet değişkeninin de düşük değerlemesinin önemli bir yükselme gösterdiği gözlenmektedir (Bkz. Tablo 4).

Tablo 4: Lojistik Sektöründe Rekabet Düzeyleri: Karşılaştırmalı Tablo

Değerlendirme	Fiyat Rekabeti (%)			
	2013: 4. Çeyrek	2014: 1. Çeyrek	2014: 2. Çeyrek	2014: 3. Çeyrek
Yüksek	82,5	73,0	68,1	68,9
Orta	10,0	12,7	19,6	16,4
Düşük	7,5	14,3	12,1	14,8

Değerlendirme	Kalite Rekabeti (%)			
	2013: 4. Çeyrek	2014: 1. Çeyrek	2014: 2. Çeyrek	2014: 3. Çeyrek
Yüksek	25,0	11,1	13,6	18,0
Orta	47,5	49,2	63,6	65,6
Düşük	27,5	31,7	22,8	16,4

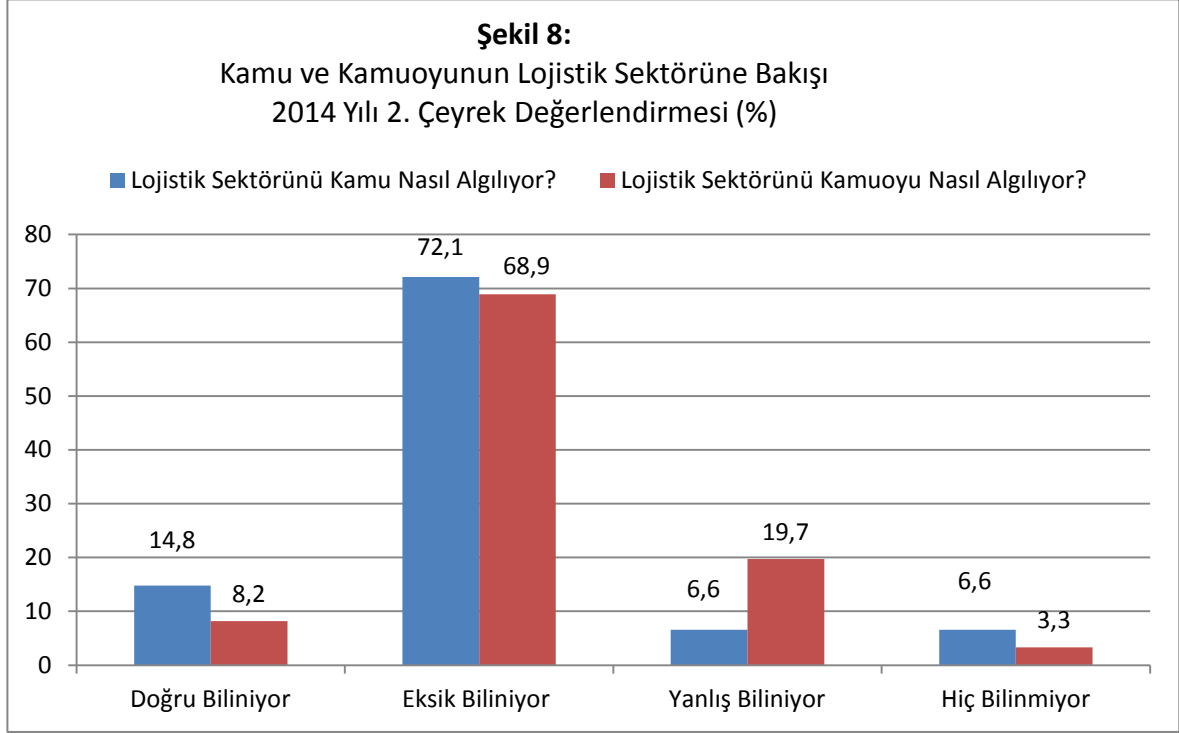
Değerlendirme	Servis Hızı Rekabeti (%)			
	2013: 4. Çeyrek	2014: 1. Çeyrek	2014: 2. Çeyrek	2014: 3. Çeyrek
Yüksek	37,5	27,0	19,6	26,2
Orta	57,5	57,1	71,2	60,7
Düşük	5,0	15,9	9,2	13,1

* “yüksek” yanıtları değerlendirmeye alınmıştır.

3.1.5. Kamu ve Kamuoyunun Lojistik Sektörüne Bakışı

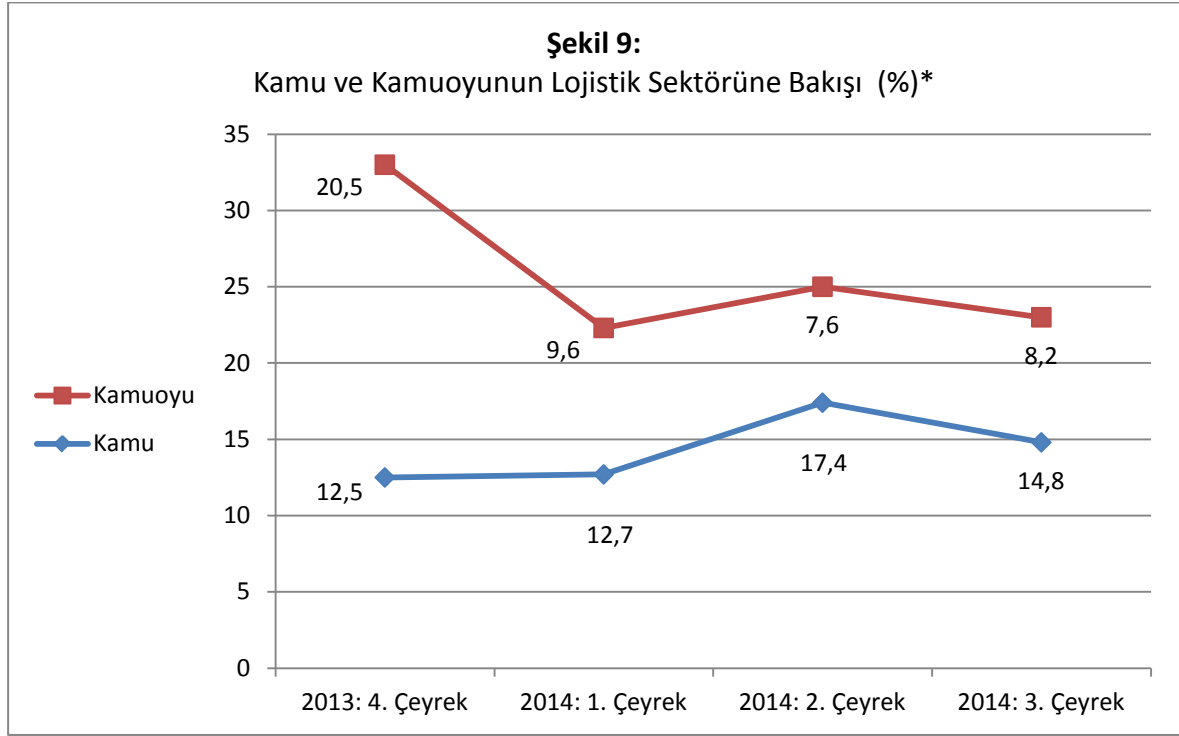
Araştırmaya katılan yöneticilerin, %14,8 gibi çok düşük bir oranı kamunun lojistik sektörünü “doğru bildiğini” düşündüğünü ifade etmektedir. %72,1 gibi yüksek bir oranda “eksik bildiğini” ortaya koymuştur. Diğer taraftan, araştırmaya katılan yöneticilerin, %8,2 gibi bir oranı kamuoyunun lojistik sektörünü “doğru bildiğini” ancak %68,9 ’unun da “eksik bildiğini” ifade ettiği gözlenmektedir (Bkz. Şekil 8).

2014 yılı 2. Çeyrek değerlendirmeleri ile karşılaştırıldığında önemli değişimler olmadığı gözlenmektedir. Hem kamu hem de kamuoyu lojistik sektörünü önemli oranda eksik bilmektedir (Bkz. Tablo 5).

Tablo 5: Kamu ve Kamuoyunun Lojistik Sektörüne Bakışı: Karşılaştırmalı Tablo

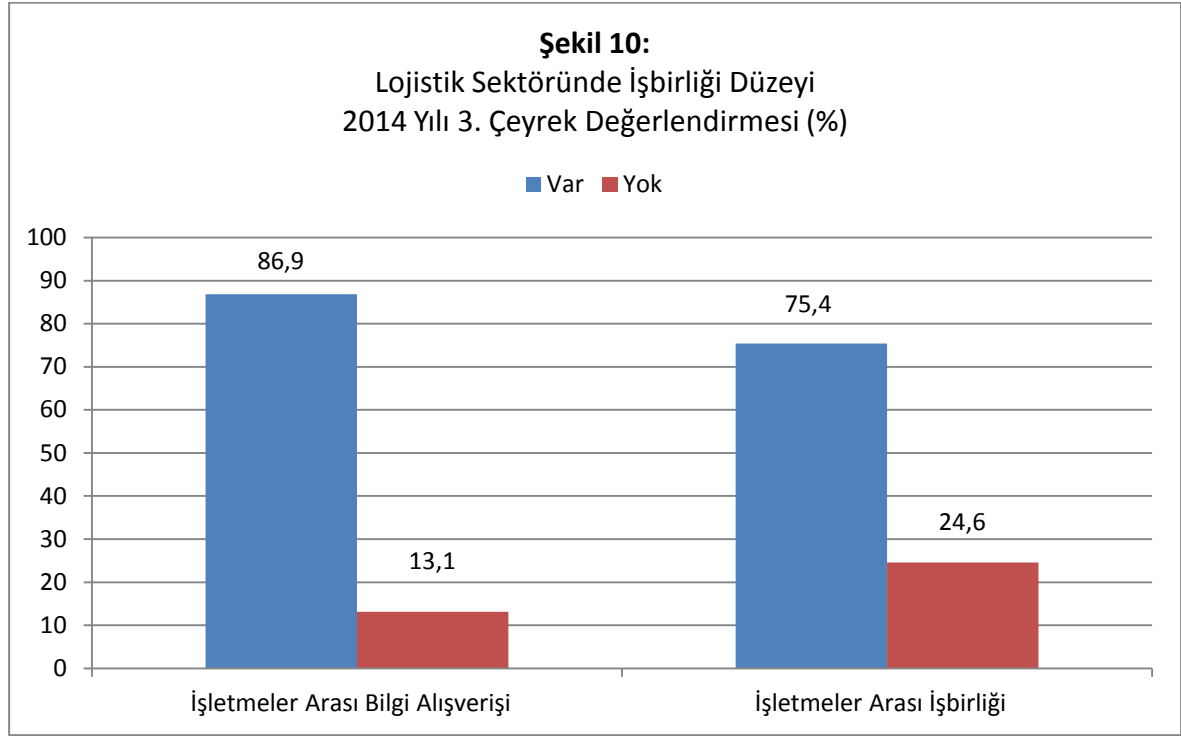
Değerlendirme	Lojistik Sektörünü Kamu Nasıl Algılıyor? (%)				Lojistik Sektörünü Kamuoyu Nasıl Algılıyor? (%)			
	2013: 4. Çeyrek	2014: 1. Çeyrek	2014: 2. Çeyrek	2014: 3. Çeyrek	2013: 4. Çeyrek	2014: 1. Çeyrek	2014: 2. Çeyrek	2014: 3. Çeyrek
Doğru Biliniyor	12,5	12,7	17,4	14,8	20,5	9,6	7,6	8,2
Eksik Biliniyor	70,0	79,4	74,6	72,1	59,0	60,3	70,7	68,9
Yanlış Biliniyor	17,5	6,3	4,7	6,6	17,9	23,8	16,9	19,7
Hiç Bilinmiyor	0	1,6	3,3	6,5	2,6	6,3	4,8	3,2

* "doğru biliniyor" yanıtları değerlendirmeye alınmıştır.

3.1.6. Lojistik Sektöründeki İşbirliği Düzeyi

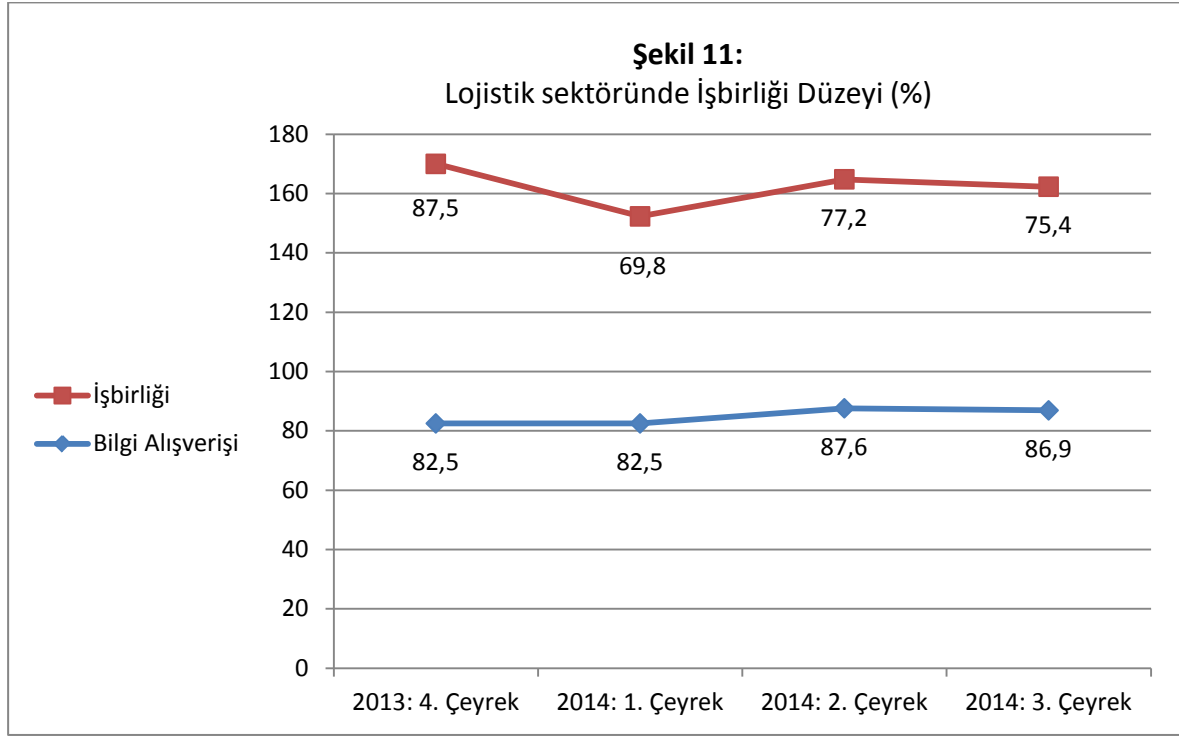
Araştırmaya katılan yöneticilerin işletmeler arası bilgi alışverişinin (%86,9) ve işbirliğinin (%75,4) olduğu konusunda önemli derecede yüksek oranlar verdiği gözlenmektedir (Bkz. Şekil 10).

2014 yılı 2. Çeyrek sonuçları ile karşılaştırıldığında; “bilgi alışverişi” ve “işbirliği” düzeyinde bir düşüş yaşandığı gözlenmektedir (Bkz. Tablo 6).

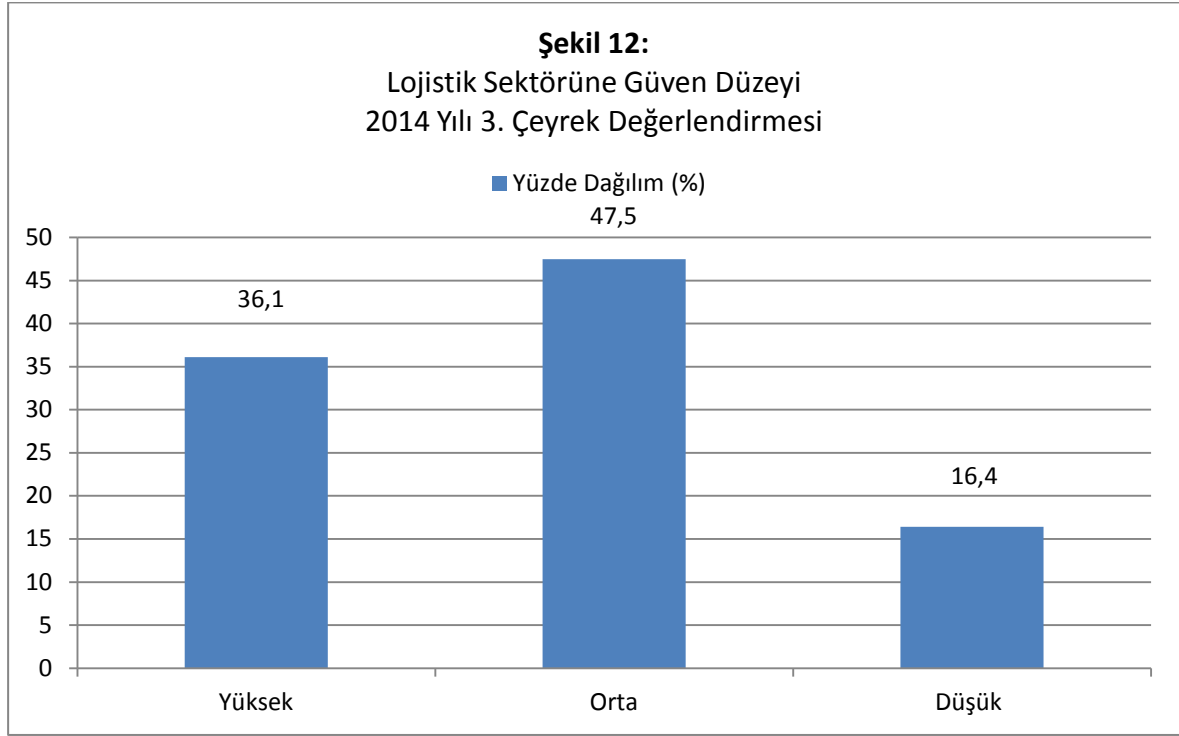
Tablo 6: Lojistik Sektöründeki İşbirliği Düzeyi: Karşılaştırmalı Tablo

Değerlendirme	İşletmeler Arası Bilgi Alışverişi (%)				İşletmeler Arası İşbirliği (%)			
	2013: 4. Çeyrek	2014: 1. Çeyrek	2014: 2. Çeyrek	2014: 3. Çeyrek	2013: 4. Çeyrek	2014: 1. Çeyrek	2014: 2. Çeyrek	2014: 3. Çeyrek
Var	82,5	82,5	87,6	86,9	87,5	69,8	77,2	75,4
Yok	17,5	17,5	12,4	13,1	12,5	30,2	22,8	24,6

3.1.7. Lojistik Sektörüne Güven Düzeyi

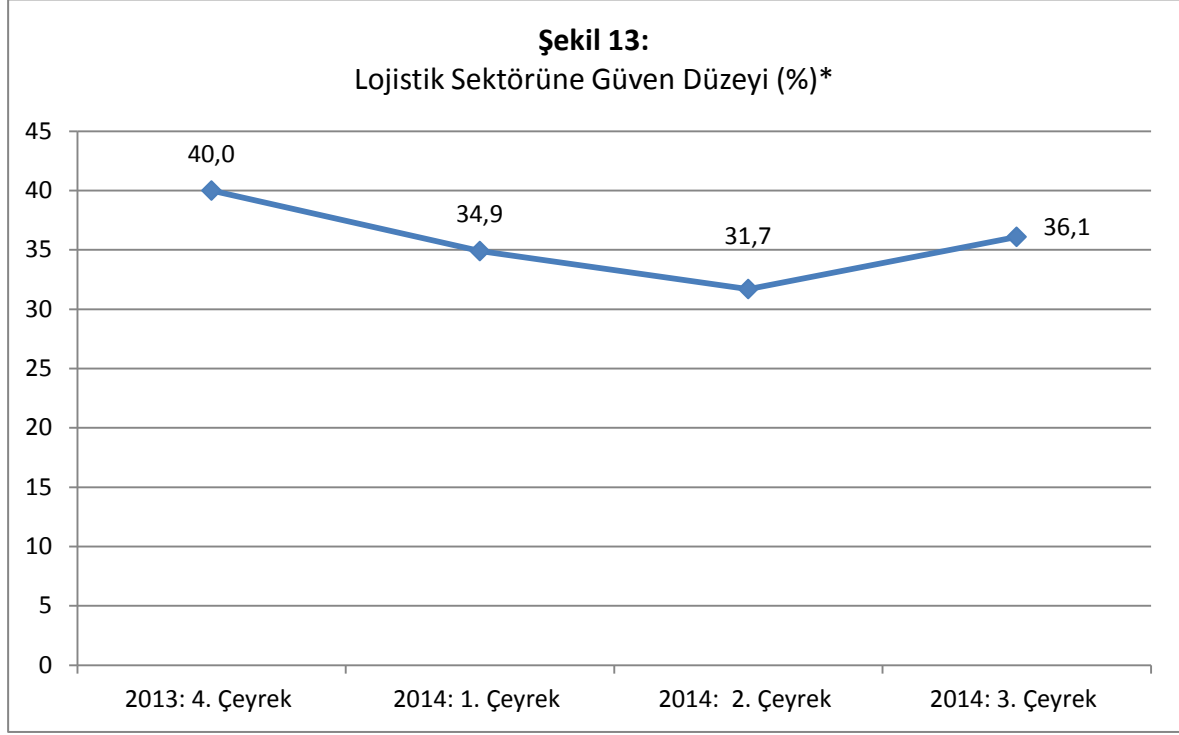
Diğer taraftan, araştırmaya katılan yöneticilerin %47,5'inin hizmet verdikleri işletmelerin sektöre güven duygusunun "orta" düzeyde olduğunu belirtmektedirler. "Yüksek" olarak belirtenlerin oranının ise %36,1 olduğu gözlenmektedir (Bkz. Şekil 12).

2014 yılı 2. Çeyrek sonuçları ile bir karşılaştırma yapıldığında ise lojistik sektörüne güven düzeyinin arttığı gözlenmektedir (Bkz. Tablo 7).

Tablo 7: Lojistik Sektörüne Yönelik Güven Düzeyi: Karşılaştırmalı Tablo

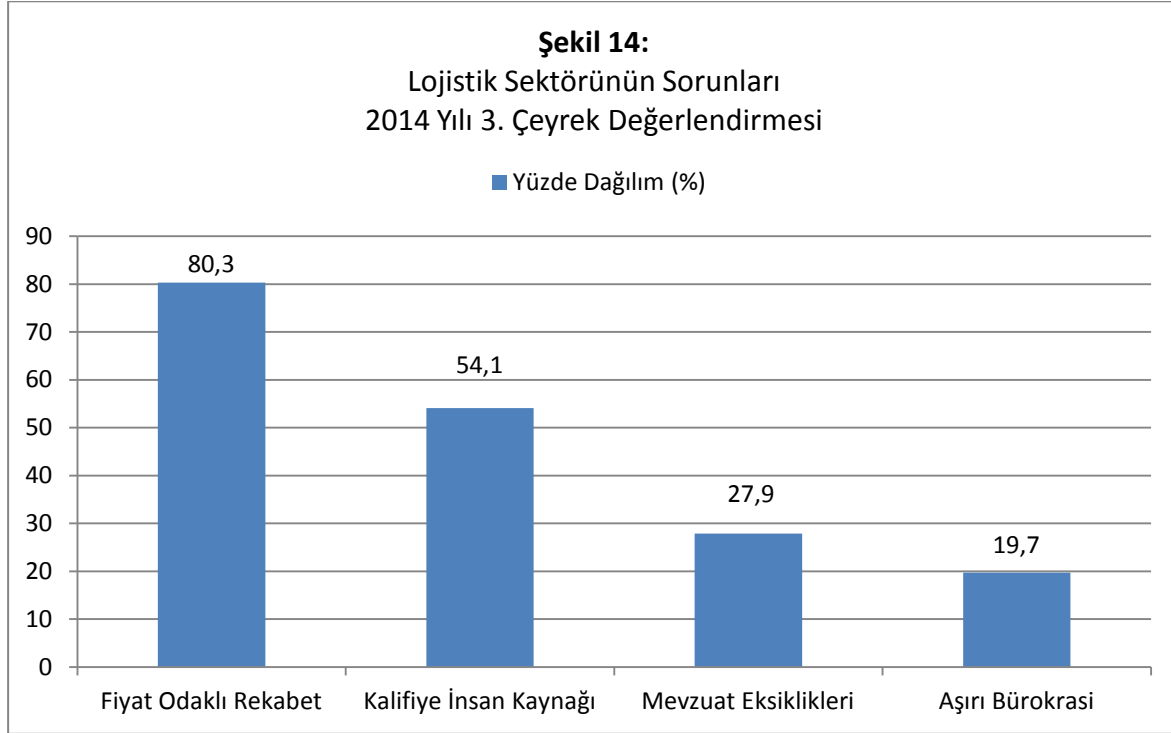
Seviye	2013: 4. Çeyrek (%)	2014: 1. Çeyrek (%)	2014: 2. Çeyrek (%)	2014: 3. Çeyrek (%)
Çok Yüksek	2,5	1,6	3,9	-
Yüksek	37,5	33,3	28,7	36,1
Orta	55,0	47,6	48,4	47,5
Düşük	5,0	17,5	19,0	16,4

* “çok yüksek” ve “yüksek” yanıtlarının toplamı değerlendirmeye alınmıştır.

3.1.8. Lojistik Sektörünün Sorunları

En önemli temel sorun olarak; “fiyat odaklı rekabet (%80,3)” ve “kalifiye insan kaynağı (%54,1)” katılımcılar tarafından ifade edilmiştir (Bkz. Şekil 14).

2014 yılı 2. Çeyrek değerlendirmeleri ile karşılaştırıldığında lojistik sektöründeki “kalifiye insan kaynağı” %59’dan %54,1’e, “aşırı bürokrasi” ise %36,3’den %19,7’ye düşmüştür (Bkz. Tablo 8).

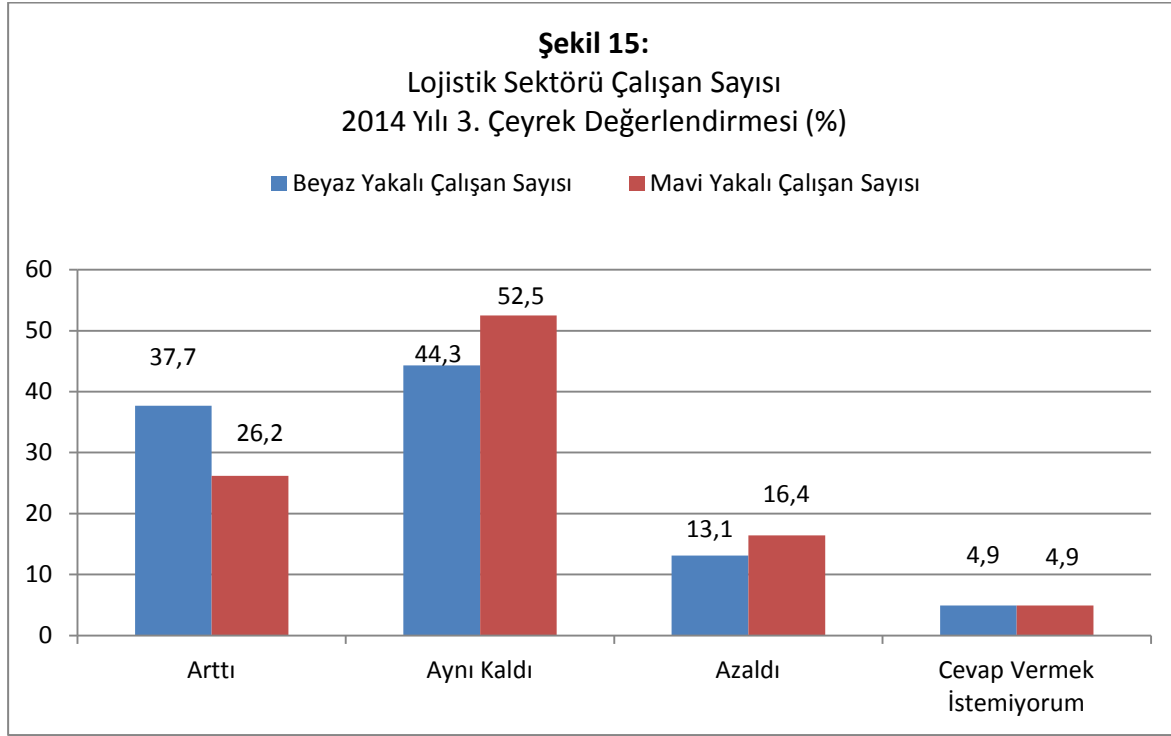
Tablo 8: Lojistik Sektörünün Sorunları: Karşılaştırmalı Tablo

Değerlendirme	2013: 4. Çeyrek (%)	2014: 1. Çeyrek (%)	2014: 2. Çeyrek (%)	2014: 3. Çeyrek (%)
Fiyat Odaklı Rekabet	45,0	58,7	81,8	80,3
Kalifiye İnsan Kaynağı	-	49,2	59,0	54,1
Mevzuat Eksiklikleri	35,0	58,7	46,9	27,9
Aşırı Bürokrasi	10,0	20,6	36,3	19,7

*Birden fazla şık işaretlendiği için toplam %100’ü aşmaktadır.

3.1.9. Lojistik Sektörü Çalışan Sayısı

Araştırmaya katılan yöneticilerin %37,7'lik bir oranı; geçtiğimiz üç aylık dönemde (Temmuz-Ağustos-Eylül) geçen yılın aynı dönemine göre firmalarında beyaz yakalı çalışan sayısının “arttığını”, %52,5'lik oranında mavi yakalı çalışan sayısının ise “aynı kaldığını” yeni istihdam yapmadıklarını belirtmiştir (Bkz. Şekil 15).

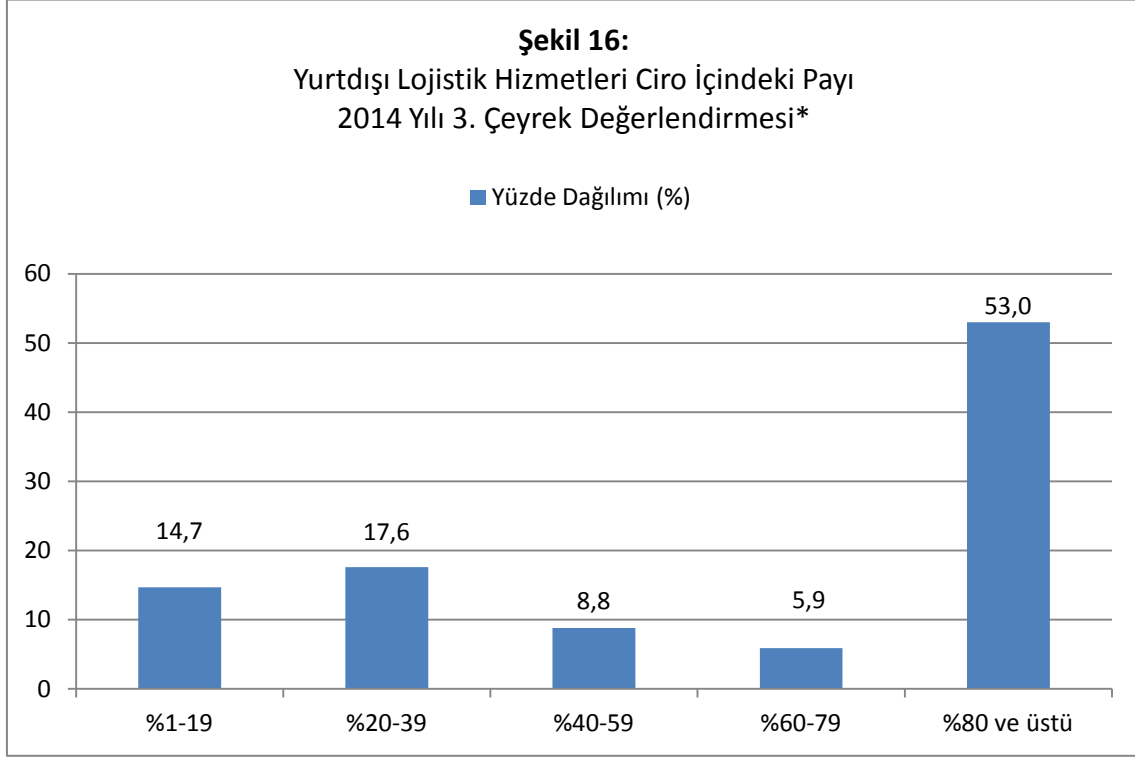

Tablo 9: Lojistik Sektörü Çalışan Sayısı: Karşılaştırmalı Tablo

Değerlendirme	Beyaz Yakalı Çalışan Sayısı		Mavi Yakalı Çalışan Sayısı	
	2014: 2. Çeyrek (%)	2014: 3. Çeyrek (%)	2014: 2. Çeyrek (%)	2014: 3. Çeyrek (%)
Arttı	45,3	37,7	37,2	26,2
Aynı Kaldı	43,7	44,3	47,4	52,5
Azaldı	9,3	13,1	11,8	16,4
Cevap Vermek İstemiyorum	1,7	4,9	3,6	4,9

3.1.10. Yurtdışı Lojistik Hizmetleri Ciro İçindeki Payı

Araştırmaya katılan firmaların %53'lük oranı, yurtdışı lojistik hizmetlerinin ciro içindeki payının %80 ve üzerinde olduğunu belirtmektedirler.

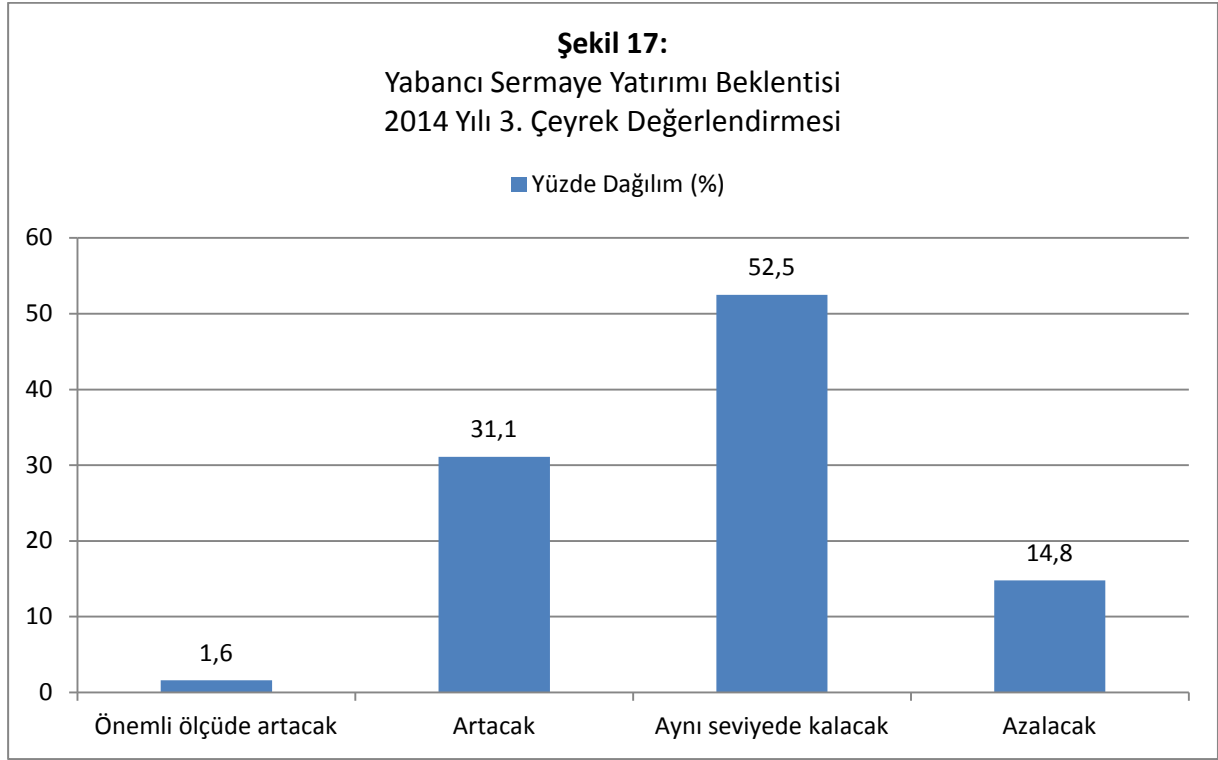
*Bir önceki anket formunda bu soru yer almadığı için karşılaştırma yapılamamıştır.

3.2. BEKLENTİLER (EKİM-ARALIK, 2014)

Bu bölümde, lojistik işletmelerinin yöneticilerine, 2014 yılı Ekim-Kasım-Aralık aylarına ilişkin beklentileri sorulmuştur. Değerlendirmeler ise aşağıda verilmektedir.

3.2.1. Lojistik Sektöründe Yabancı Sermaye Yatırımı Beklentisi

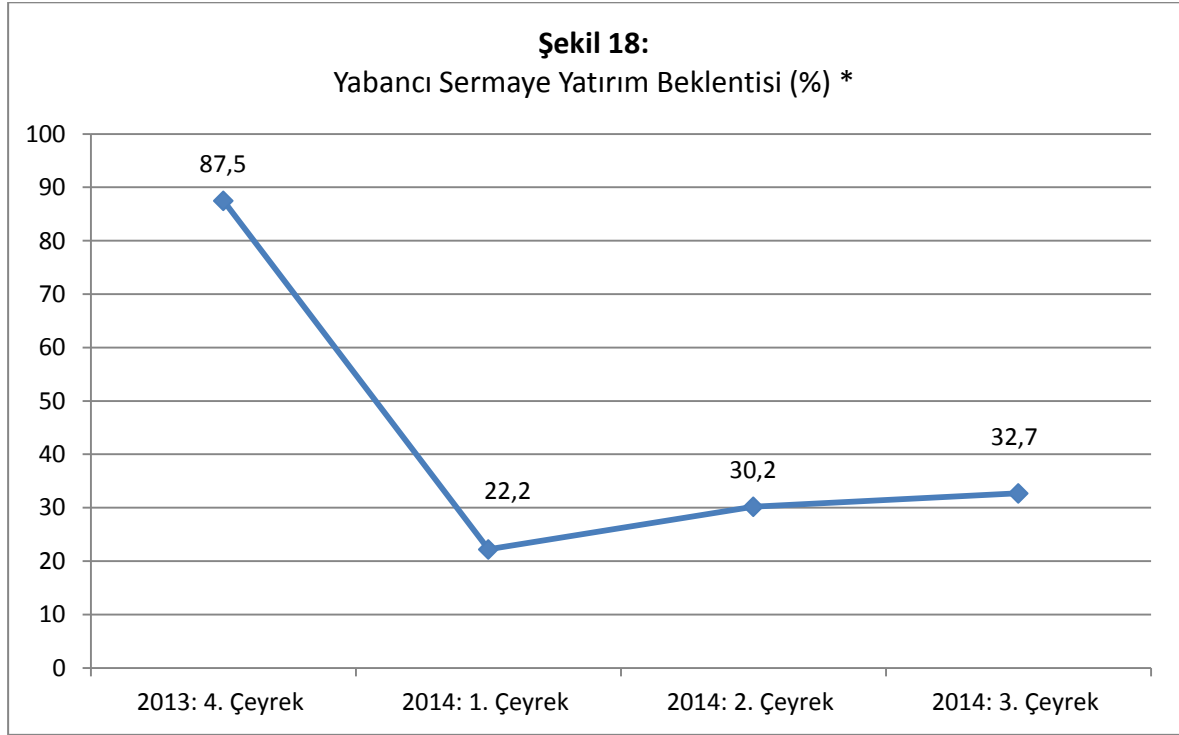
Araştırmaya katılan yöneticilerin %1,6'sı yabancı sermaye yatırımlarının “önemli derecede artacağını” düşünürken %31,1'i ise “artacağını” düşünmektedir. Yabancı sermaye yatırımlarının azalacağını düşünenlerin oranı ise %14,8'dir (Bkz. Şekil 17).

2014 yılı 2. Çeyrek değerlendirmeleri ile karşılaştırıldığında ise lojistik sektörünün yabancı sermaye beklentisinin arttığı görülmektedir (Bkz. Tablo 10).

Tablo 10: Yabancı Sermaye Yatırımları Beklentisi: Karşılaştırmalı Tablo

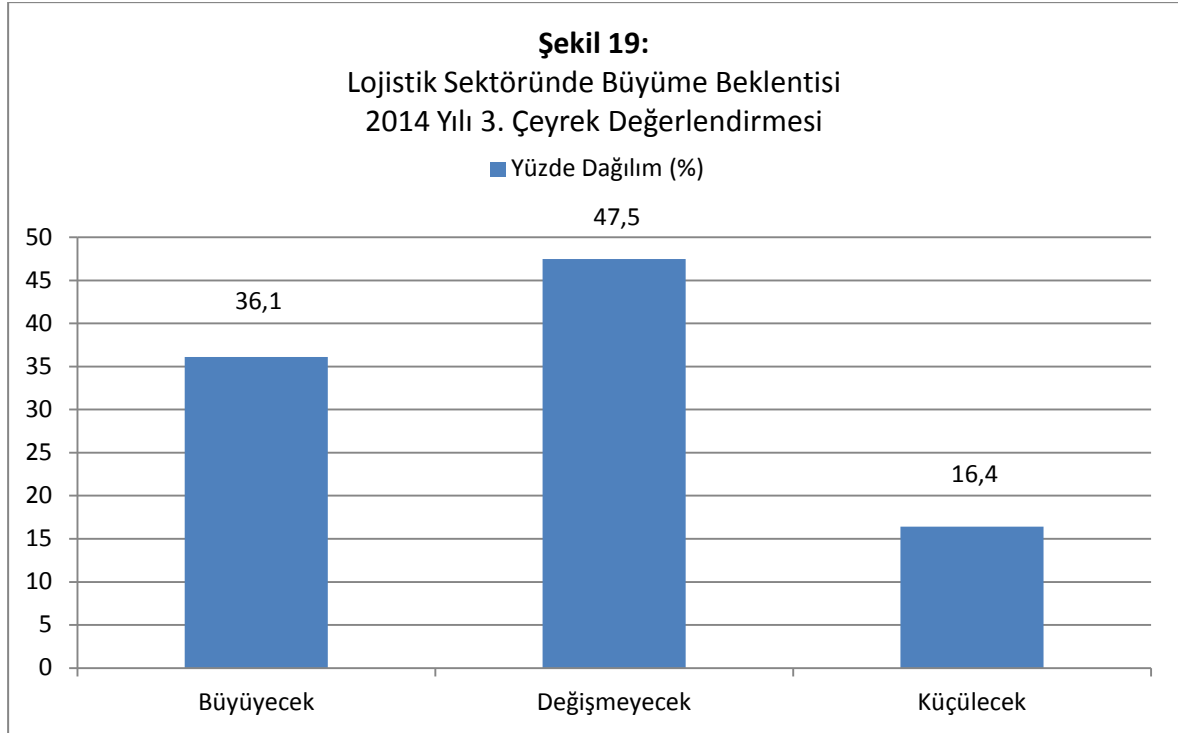
Değerlendirme	2013: 4. Çeyrek (%)	2014: 1. Çeyrek (%)	2014: 2. Çeyrek (%)	2014: 3. Çeyrek (%)
Önemli ölçüde artacak	22,5	3,2	1,5	1,6
Artacak	65,0	19,0	28,7	31,1
Aynı seviyede kalacak	7,5	61,9	60,6	52,5
Azalacak	5,0	15,9	9,0	14,8

* “önemli ölçüde artacak” ve “artacak” yanıtlarının toplamı değerlendirmeye alınmıştır.

3.2.2. Lojistik Sektöründe Büyüme Beklentisi

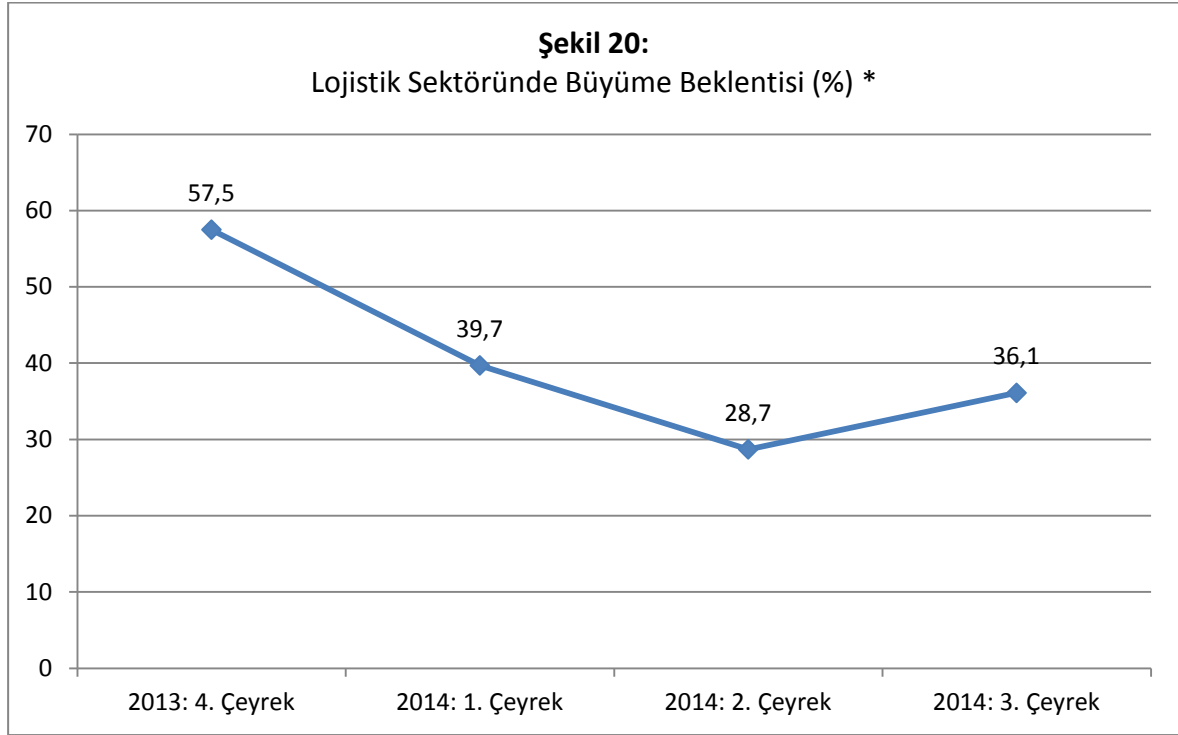
Araştırmaya katılan yöneticilerin, sektörün 3 aylık büyüme beklentisine yönelik “sektörün küçüleceğini” düşünenlerin oranı %16,4 gibi çok düşük bir oran olmasına rağmen; “değişmeyecek” diyen yöneticilerin %47,5 gibi bir oranda olduğu karşımıza çıkmaktadır. Yöneticilerin, %36,1’i ise “büyüyecek” değerlendirmesini yapmışlardır (Bkz. Şekil 19).

2014 yılı 2. Çeyrek değerlendirmeleri ile karşılaştırıldığında ise büyüme beklentisinde bir artışın olduğu görülmektedir (Bkz. Tablo 11). Lojistik sektörü büyüyecek diyenlerin oranı %28,7’den %36,1’e yükselmiştir.

Tablo 11: Lojistik Sektöründe Büyüme Beklentisi: Karşılaştırmalı Tablo

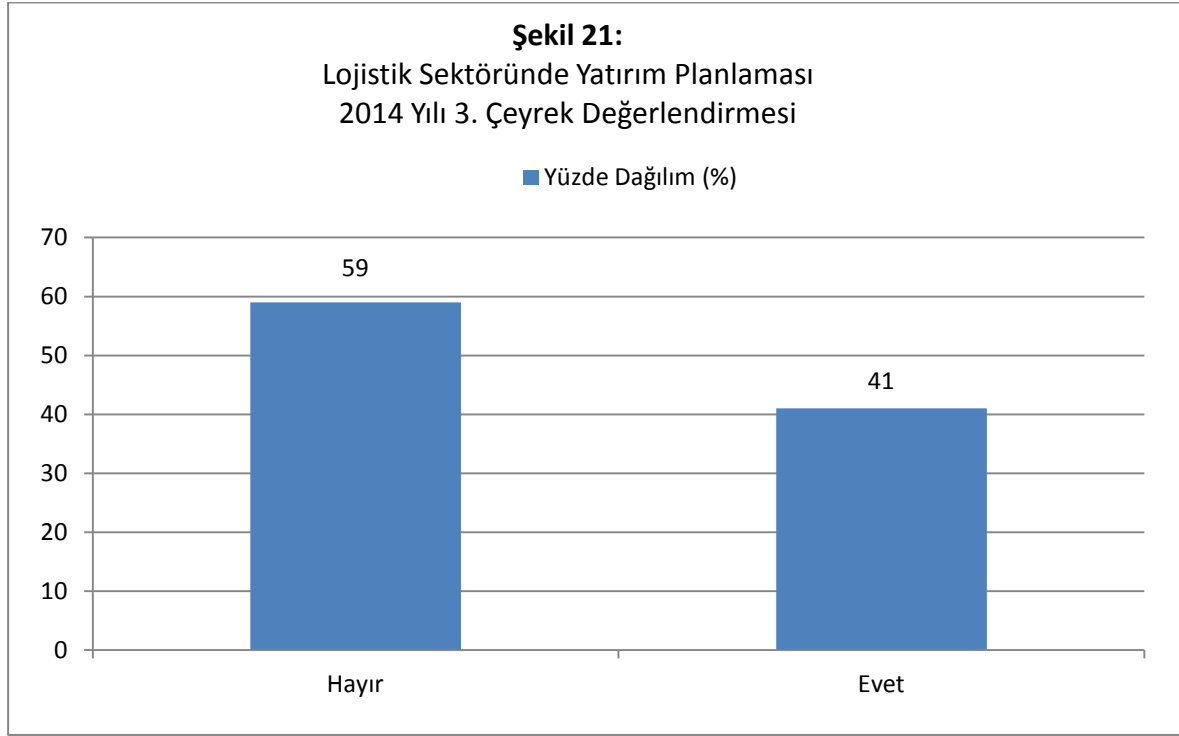
Değerlendirme	2013: 4. Çeyrek (%)	2014: 1. Çeyrek (%)	2014: 2. Çeyrek (%)	2014: 3. Çeyrek (%)
Büyüyecek	57,5	39,7	28,7	36,1
Değişmeyecek	35,0	44,4	54,5	47,5
Küçülecek	2,5	12,7	16,6	16,4

*"Büyüyecek" yanıtları değerlendirmeye alınmıştır.

3.2.3. Lojistik Sektöründe Yatırım Planlaması

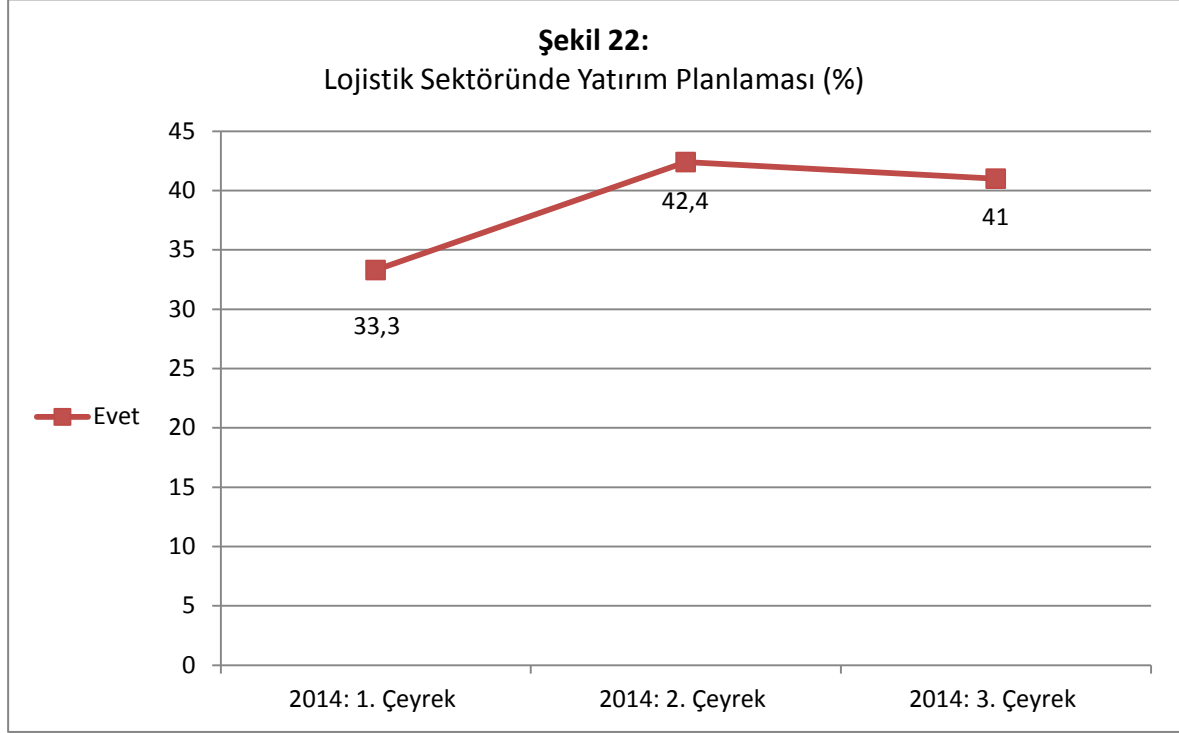
Lojistik sektörü yöneticilerine, önümüzdeki 3 ay içerisinde lojistik sektöründe yatırım yapmayı planlayıp planlamadıkları sorulmuş ve %59 hayır yanıtı alınmıştır (Bkz. Şekil 21).

2014 yılı 2. Çeyrek değerlendirmeleri ile karşılaştırıldığında lojistik sektöründe yatırım planlama oranı %42,4'den %41'e düşmüştür. Sektörde yatırım planlamayan katılımcıların oranı ise %57,5'den %59'a yükselmiştir (Bkz. Tablo 12).

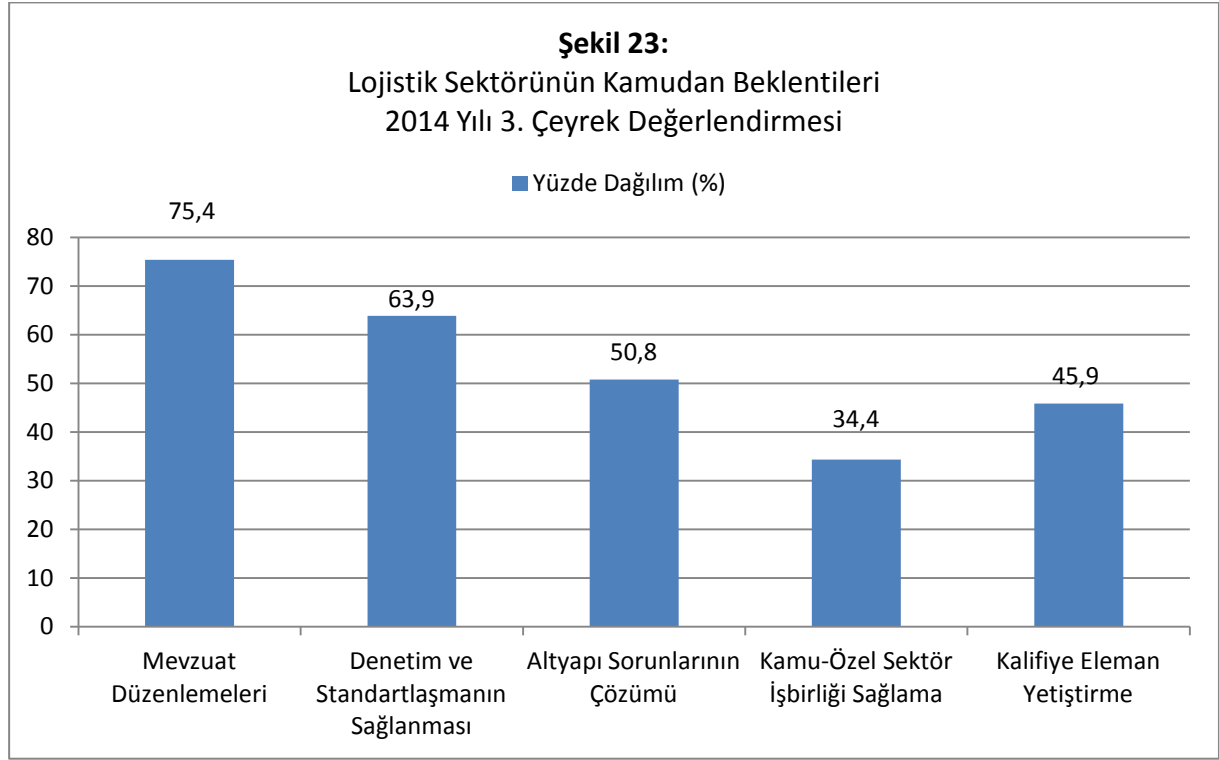
Tablo 12: Lojistik Sektöründe Yatırım Planlaması: Karşılaştırmalı Tablo

Değerlendirme	2014: 1. Çeyrek (%)	2014: 2. Çeyrek (%)	2014: 3. Çeyrek (%)
Hayır	66,7	57,5	59,0
Evet	33,3	42,5	41,0

3.2.4. Lojistik Sektörünün Kamudan Beklentileri

Lojistik sektörünün kamudan beklentileri anlamında; “mevzuat düzenlemeleri (%75,4), “denetim ve standartlaşmanın sağlanması (%63,9) ve “altyapı sorunlarının çözümü (%50,8) öncelikli olarak ortaya çıkmıştır (Bkz. Şekil 23).

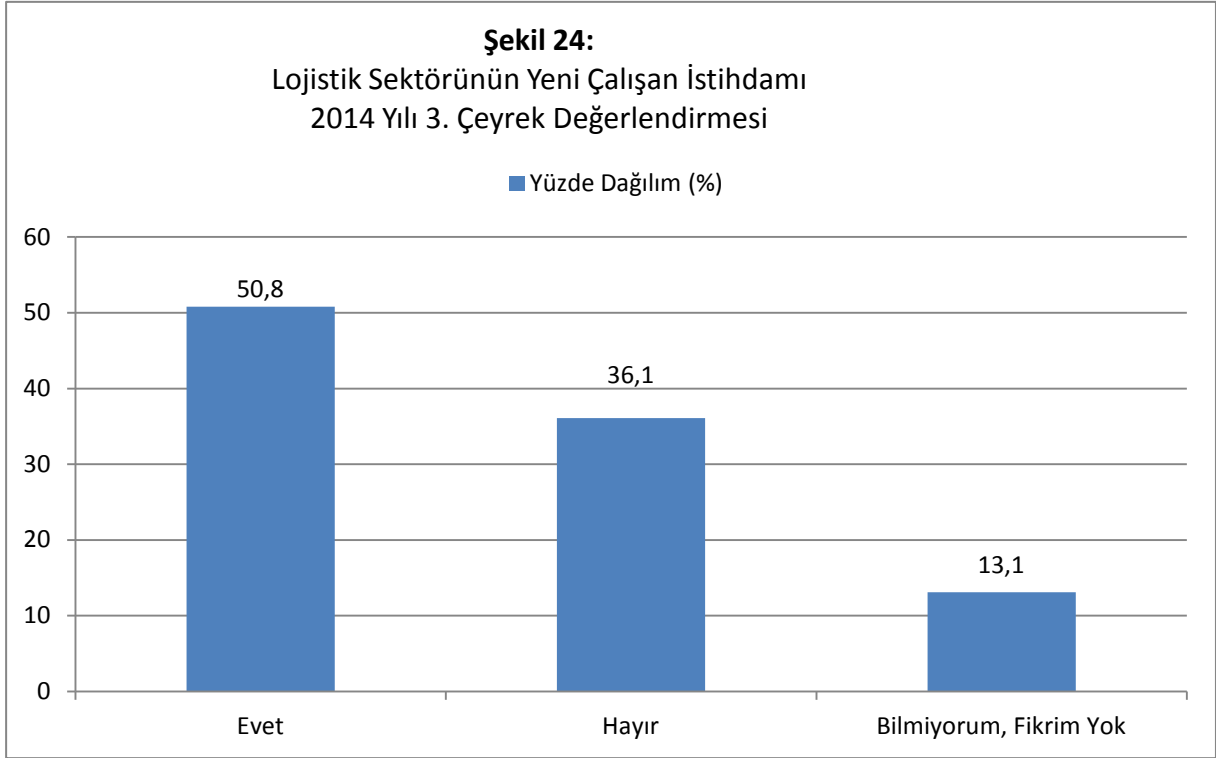
Tablo 13: Lojistik Sektörünün Kamudan Beklentileri: Karşılaştırmalı Tablo

Değerlendirme	2013: 4. Çeyrek (%)	2014: 1. Çeyrek (%)	2014: 2. Çeyrek (%)	2014: 3. Çeyrek (%)
Mevzuat Düzenlemeleri	60,0	76,2	65,5	75,4
Denetim ve Standartlaşmanın Sağlanması	27,5	61,9	62,0	63,9
Altyapı Sorunlarının Çözümü	32,5	52,4	41,3	50,8
Kamu-Özel Sektör İşbirliği Sağlama	25,0	39,7	41,3	34,4
Kalifiye Eleman Yetiştirme	7,5	49,2	36,2	45,9

*Birden fazla şık işaretlendiği için toplam %100'ü aşmaktadır.

3.2.5. Lojistik Sektörünün Yeni Çalışan İstihdamı

Araştırmaya katılan yöneticilerin %50,8’lik bir oranı; önümüzdeki 3 aylık dönemde (Ekim-Kasım-Aralık) firmaları bünyesinde yeni çalışan istihdam edeceklerini göstermektedir. %36,1’lik oran ise yeni çalışan istihdam etmeyecektir (Bkz. Şekil 24).

Tablo 14: Lojistik Sektörünün Yeni Çalışan İstihdamı: Karşılaştırmalı Tablo

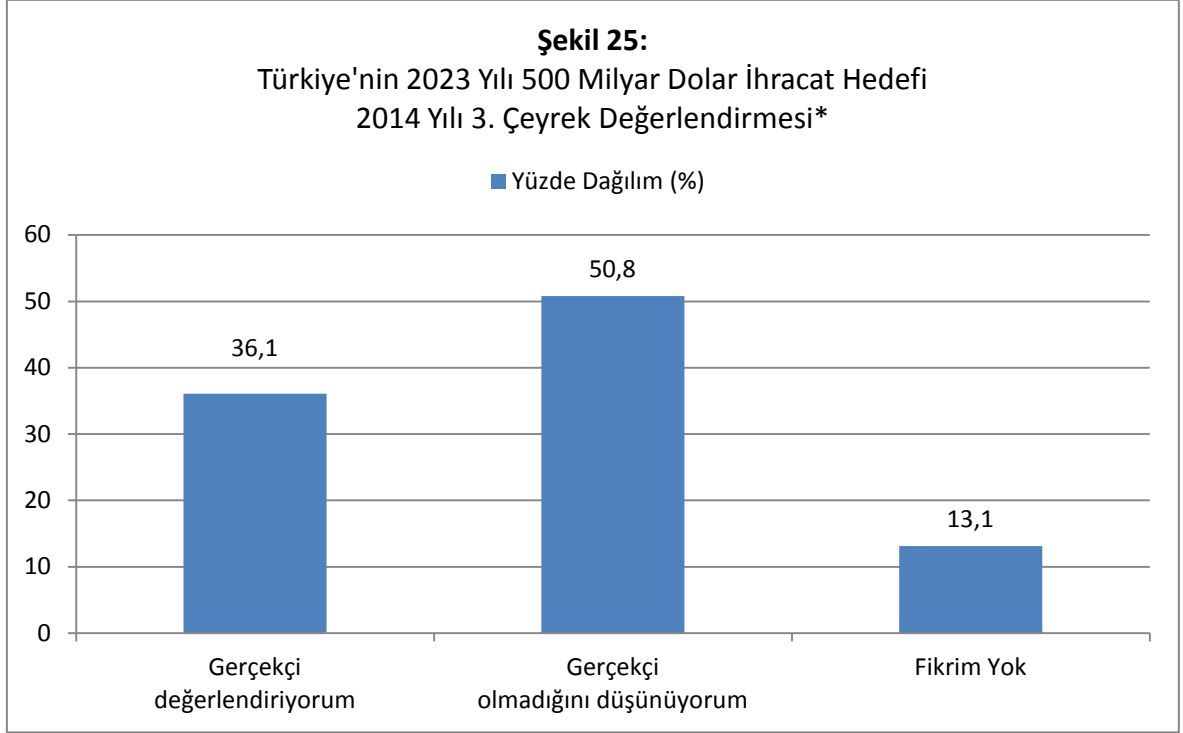
Değerlendirme	2014: 2. Çeyrek (%)	2014: 3. Çeyrek (%)
Evet	63,2	50,8
Hayır	27,2	36,1
Bilmiyorum, Fikrim Yok	10,6	13,1

2014 yılı 2. Çeyrek değerlendirmeleri ile karşılaştırıldığında lojistik sektöründe yeni çalışan istihdamının evet düzeyi %63,2’den %50,8’e düşerken, hayır düzeyi %27,2’den %36,1’e yükselmiştir. (Bkz. Tablo 14).

3.2.6. Türkiye'nin 2023 Yılı Hedefleri

3.2.6.1. 500 Milyar Dolar İhracat Hedefi Değerlendirmesi

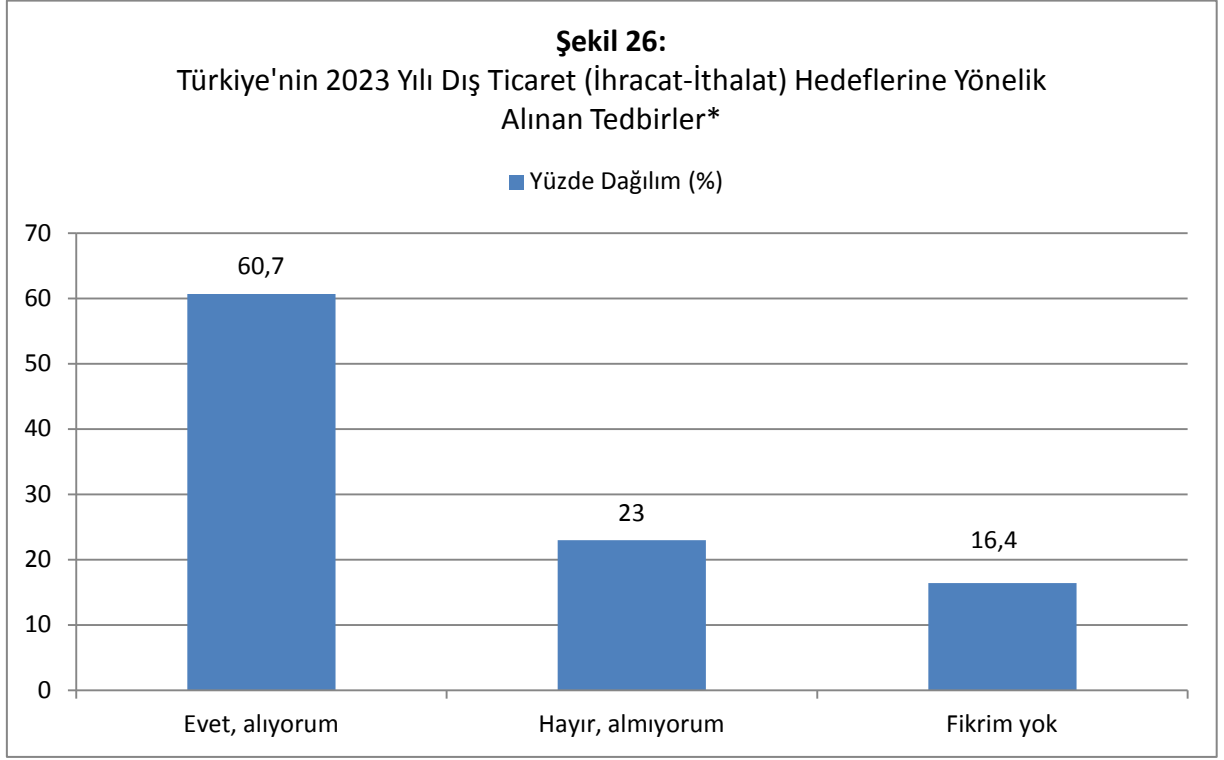
Araştırmaya katılan yöneticilerin %50,8'i, 2023 yılı 500 milyar Dolar ihracat hedefinin “gerçekçi olmadığını” düşünüyor, %36,1'lik oranı ise belirlenen hedeflerin “gerçekçi” olduğunu değerlendiriyor.

*Bir önceki anket formunda bu soru yer almadığı için karşılaştırma yapılamamıştır.

3.2.6.2. 500 Milyar Dış Ticaret Hedefine Yönelik Tedbir Alma Düzeyi

Lojistik firmalarının %60,7'si, dış ticaret hedeflerine yönelik tedbir aldığını belirtirken, %23'lük oranı herhangi bir tedbir almadığını söylemektedir.

*Bir önceki anket formunda bu soru yer almadığı için karşılaştırma yapılamamıştır.

3.2.7. 2014 Yılı Lojistik Sektörü Büyüklüğü Tahmini

Bu soruda katılımcılardan, 2014 yılı itibariyle lojistik sektörünün büyüklüğünü tahminlemeleri istenmiştir. Katılımcıların, tahminlerinin ortalama değeri 135.801.614.543 TL (60.897.584.997 \$) olarak hesaplanmıştır. Katılımcılar tarafından belirtilen en yüksek değer 452.800.000.000 TL olurken en düşük değer ise 10.500.000.000 TL olarak belirlenmiştir (Bkz. Tablo 15).

Tablo 15: 2014 Yılı Lojistik Sektörü Büyüklüğü Tahminleri: Tanımlayıcı İstatistikler*

Tanımlayıcı İstatistik	Parasal Değer (TL)	Parasal Değer (\$)
Ortalama	135.801.614.543	60.897.584.997
Maksimum	452.800.000.000	203.049.327.354
Minimum	10.500.000.000	4.708.520.179
Standart Sapma	123.202.742.999	55.247.866.816

*Dolar kuru 2.27 TL olarak hesaplanmıştır.

60 milyar 897 milyon dolar olarak sektör yöneticileri tarafından tahmin edilen lojistik sektörü büyüklüğü 2013 yılı ihracat rakamı olan 151 milyar 700 milyon'un yaklaşık % 40'ına karşılık gelmektedir. Türkiye'nin ihracat hedefinin 2023 yılında 500 milyar dolar gerçekleşmesi durumunda, lojistik sektörü büyüklüğünün de artacağı ve bu tahmine göre de 200 milyar dolar gibi bir rakama ulaşılacağı tahmin edilmektedir.

EK – 1: ARAŞTIRMAYA CEVAP VEREN İŞLETMELERİN LİSTESİ

- AKDOĞAN EĞİTİM VE PROJE YÖNETİM DANIŞMANLIK LTD. ŞTİ.
- ALBATRANS ULUSLARARASI NAKLİYAT
- ARKAS LOJİSTİK
- ATAKO TAŞIMACILIK DENİZCİLİK A.Ş.
- ATILLA YILDIZTEKİN LOJİSTİK DANIŞMAN
- ATLASTRANS ULUSLARARASI NAKLİYAT VE DIŞ TİCARET LTD. ŞTİ.
- BALO BÜYÜK ANADOLU LOJİSTİK ORGANİZASYONLAR A.Ş.
- BOLTE LOJİSTİK HİZMETLERİ LTD. STİ.
- BOSMAR TRANS ULUSLARARASI TAŞIMACILIK LOJİSTİK TİC. LTD. ŞTİ.
- CAPITAL LOJİSTİK
- CEHA LOJİSTİK
- ÇOBANTUR TURİZM TİCARET VE NAKLİYAT LTD. ŞTİ.
- DACHSER TURKEY
- DEMAS INTERNATIONAL LOJİSTİK HİZMETLERİ VE TİC. A.Ş.
- DİNÇER LOJİSTİK
- EKOL LOJİSTİK
- EKSPER TREN TAŞIMACILIĞI A.Ş.
- ELMAS GRUP LOJİSTİK
- ERS LOJİSTİK
- ETİS LOJİSTİK A.Ş.
- FARMALojİSTİK A.Ş.
- FİLLO LOJİSTİK
- GENEL TRANSPORT
- GÖKBİL A.Ş.
- GÜNAY GÜMRÜK MÜŞAVİRLİĞİ
- HG TRANS
- HİTİT TRANS LTD.ŞTİ.
- İKRA ULUSLARARASI TAŞIMACILIK VE TİC. A.Ş.

- İNCİ LOJİSTİK
- KITA LOJİSTİK
- KONSPED
- LİDER GURUP LOJİSTİK NAKLİYAT DIŞ TİC. LTD. ŞTİ.
- LOGİSTURK
- MALL LOJİSTİK
- MARMARİS GEMİ ACENTALIĞI A.Ş.
- MCL ULUSLARARASI KONSOLİDASYON VE LİMAN HİZMETLERİ LTD. ŞTİ.
- NARES ULUSLARARASI TAŞIMACILIK TİC. LTD. ŞTİ.
- NAVİGA LOJİSTİK
- NOVEL ULUSLARARASI TAŞIMACILIK TEKSTİL SANAYİ TİCARET LTD. ŞTİ.
- O2 LOJİSTİK YÖNETİM DANIŞMANLIK
- OGLİ PLATFORM
- OMSAN LOJİSTİK
- ONITAS ULUSLARARASI NAKLİYAT
- REIBEL TAŞIMACILIK VE TİCARET A.Ş.
- SAĞLIK GROUP LOJİSTİK
- SİBEL GLOBAL LOJİSTİK
- SMART LOJİSTİK ULUSLARARASI TAŞIMACILIK LTD. ŞTİ.
- SOLMAZ GÜMRÜK MÜŞAVİRLİĞİ A.Ş.
- SÜRAT LOJİSTİK A.Ş.
- TLS GLOBAL LOJİSTİK A.Ş.
- TRANS OKYANUS DENİZCİLİK LTD. ŞTİ.
- U.N. RO-RO İŞLETMELERİ A.Ş.
- UFUK NAKLİYAT LTD. ŞTİ.
- ULUSOY ULUSLARARASI NAKLİYAT
- UNSPED GÜMRÜK MÜŞAVİRLİĞİ VE LOJİSTİK HİZMETLERİ
- UTİ TASIMACILIK LTD STİ
- YALAVAÇ LOJİSTİK DANIŞMANLIK
- YURTBOĞA NAKLİYAT SANAYİ VE TİCARET LTD. ŞTİ.

- KÜHNE+NAGEL NAKLİYAT LTD. ŞTİ.
- SİGMA LOGISTICS & CONTAINER
- KAMP LOJİSTİK TİCARET A.Ş.